

Notat om hørings svar fra offentlig høring af miljøvurdering over forslag til den danske CAP-plan 2023-27

Miljøvurdering over forslag til den danske CAP-plan 2023-2027 blev sendt i offentlig høring den 1. september 2021 med frist for afgivelse af høringssvar den 6. oktober 2021.

Miljøvurderingen over forslaget til den danske CAP-plan 2023-27 blev sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder, organisationer og institutioner. Landbrugsstyrelsen har efterfølgende modtaget 24 høringssvar i alt.

Følgende høringsparter har fremsendt bemærkninger til programforslaget og miljøvurderingen:

- Bæredygtigt Landbrug
- Danmarks Biavlerforening
- Danmarks Jægerforbund
- Danmarks Nationalparker
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Gartneri
- Danske Mælkeproducenter
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Planteværn
- Dansk Skovforening
- Dyrenes Beskyttelse
- Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark
- LAG (koordinationsudvalg)
- Landbrug & Fødevarer
- Landdistrikternes Fællesråd
- Miljøministeriet
- Miljøstyrelsen (2 stk.)
- Rådet for Grøn Omstilling
- Sammenslutning af Danske småøer
- WWF Verdensnaturfonden
- Økologisk Landsforening
- Økologisk Landsforening, Rådet for Grøn Omstilling og Danmarks Naturfredningsforening
- 3F

Følgende høringspart(er) har oplyst, at de ingen bemærkninger har til programforslaget og miljøvurderingen:

- Bolig- og Planstyrelsen
- Forbrugerrådet Tænk

- Fødevarestyrelsen
- Rigsrevisionen

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar. Landbrugsstyrelsens kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar.

Høringssvar og besvarelser vil blive gennemgået i følgende rækkefølge:

- Det strategiske miljøvurdering (SMV)
- Generelle bemærkninger til forslaget til den danske CAP-plan 2023-27
- Overordnede og tværgående elementer
- Konditionalitetskrav
- Søjle I
- Markedsordninger
- Søjle II
- Samarbejde og rådgivning

Bemærkninger til den strategiske miljøvurdering (SMV)			
Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
SMV	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening spørger til, om det er korrekt forstået, at der ikke ydes tilskud til etårige planter og udplantning heraf. Dette fremgår ikke af beskrivelsen i CAP-planens kapitel 4.7.1.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at der kan ydes støtte til etårige planter og udplantning heraf ved naturkatastrofer, ugunstige klimatiske hændelser eller katastrofale hændelser, når formålet er enten at beskytte husdyr mod store rovdyr eller ved anvendelse i skovbrug i stedet for maskiner.</i>
SMV	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening anfører, at flere af de afgrødetyper, der er støtteberettigede, har et højt behandlingsindeks hvad angår sprøjtemidler. Dansk Ornitologisk Forening mener, derfor ikke, at miljøvurderingens forudsætning holder.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at der er forskel på behandlingsindeks for de støtteberettigede afgrøder, men en række af de afgrøder, der forventes at komme flere af (bl.a. græs), generelt har et lavere tilknyttet forbrug af sprøjtemidler. Overordnet set forventes der derfor ikke en væsentlig ændret effekt fra sprøjtemidler.</i>
SMV	Miljøstyrelsen	Miljøstyrelsen påpeger, at brugen af terminologien behandlingshyppigheden ikke er korrekt.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og Aarhus Universitet justerer herefter i den supplerende miljøvurdering.</i>
SMV	Miljøministeriet	Miljøministeriet foreslår en række	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og Aarhus Universitet</i>

		<p>tekstnære rettelser og justeringer</p> <p>Miljøministeriet foreslår desuden en præcisering af arealanvendelse, som er beskrevet på side 22 i miljøvurderingen.</p>	<p><i>justerer herefter i den supplerende miljøvurdering.</i></p>
SMV	Miljøministeriet	<p>Miljøministeriet bemærker, at der i miljørapporten fremgår at N2000 rydning/hegning skal kombineres med ordningen pleje af græs- og naturarealer.</p> <p>Miljøministeriet har den opfattelse, at man ikke må lave bindinger mellem frivillige tilskudsordninger.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og Aarhus Universitet justerer herefter i den supplerende miljøvurdering.</i></p> <p><i>N2000 rydning/hegning kan kombineres med ordningen pleje af græs- og naturarealer.</i></p> <p><i>N2000 rydning/hegning er projekttilskud som kompenserer for investeringsomkostninger i forbindelse med etablering af græsningsareal. Pleje af græs- og naturarealer er arealtilskud som kompenserer en fortsat ekstensiv drift.</i></p> <p><i>Der gives ikke yderligere tilskud under N2000 rydning/hegning, såfremt lov om drift af landbrugsjorder overholdes.</i></p>
SMV	Miljøministeriet	<p>Miljøministeriet bemærker at ændringen af naturbeskyttelsesloven med forbud mod gødskning og pløjning af §3-arealer træder i kraft 1/7-22 og kan være overlappende med GLM 2.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at der vil være et overlap, men ikke et overlap, hvor der stilles yderligere krav under GLM 2, da alle § 3-arealer vil være underlagt et pløjeforbud (altså en tilstandsændring).</i></p>
SMV	Miljøministeriet	<p>Miljøministeriet bemærker, at privat skovrejsning tæt på eksisterende skov kan have en betydelig effekt på biodiversitet.</p> <p>Miljøministeriet foreslår, at dette med fordel udvides, så det også gælder for udtagning af lavbundsarealer, og begge dele tæt på</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen giver ikke anledning til justeringer i CAP-plan eller den tilhørende miljøvurdering.</i></p>

		eksisterende skov eller åben natur.	
SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark foreslår, at direkte såning eller reduceret jordbearbejdning indgår som indikatorer for flere af miljøfaktorerne. Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark foreslår desuden justering af arealanvendelse som miljøindikator.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at miljøfaktorerne er fastlagt i afgrænsningsrapporten, som blev sendt i myndighedshøring i henhold til Miljøvurderingsloven. Der tilføjes ikke nye miljøfaktorer, medmindre ændringerne, som behandles i den supplerende miljøvurdering kræver udvidelse af afgrænsningen.</i>
SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark er ikke enige i, at erosion kun er et problem i kuperede marker. Hvert år er der kraftige tilfælde af vinderosion særligt på lettere jord. Foreningen for Reduceret jordbearbejdning påpeger samtidig, at vanderosion kan ske overalt, hvor overfladens aggregater nedbrydes, hvilket kan medføre partikelbundet forurening af både næringsstoffer og pesticider f.eks. gennem markdræn eller direkte til vandmiljøet.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet anfører, at det i miljøvurderingen fremgår under GLM 5, at risikoen for erosion kan begrænses gennem en målrettet ændring i arealanvendelse eller tilrettelæggelse af landbrugspraksis, der tilgodeser risikoen for erosion. En eventuel målrettet indsats under GLM 5 vil også kunne medvirke til at mindske erosionsrisiko, men det er uklart, i hvor høj grad det vil være tilstrækkelig til at sikre omdriftsarealer i risiko for erosion, og det bør understreges, at vurderingen af erosionsrisiko er usikker.</i>
SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark bemærker, at undladt jordbearbejdning minimerer erosionsrisikoen markant. Det bør også	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ændringer, der er af væsentlig betydning for konklusionerne i den oprindelige miljøvurdering behandles i den supplerende miljøvurdering. Aarhus Universitet tilføjer i den supplerende miljøvurdering, at udeladt</i>

		nævnes under beskrivelsen af GLM 6.	<i>jordbearbejdning kan reducere erosionsrisiko.</i>
SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark er enige i, at øget dyrkning af bælgssæd har positive effekter både i forhold til klima og risiko for kvælstofudvaskning. Foreningen anbefaler derfor, at øget brug af bælgssæd både i hovedafgrøder og i efterafgrøder også bør indgå i eco-scheme for planter.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen giver ikke anledning til justeringer i CAP-plan eller den tilhørende miljøvurdering. Landbrugsstyrelsen bemærker, at det alene vil være de omdriftsafgrøder, der er på arealet 15. maj til 25. juli, bl.a. bælgssæd, der forventes at kunne indgå i eco-scheme for planter. Efterafgrøder vil ikke kunne medregnes i eco-scheme for planter. Det bemærkes, at kvælstoffikserende afgrøder, f.eks. bælgssæd, kan benyttes under pligtige efterafgrøder og fra 2022-2025 under målrettet regulering (søjle II).</i>
SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug vurderer ikke, at indholdet i CAP-plan og miljøeffekterne er tilstrækkeligt belyst.	<i>Landbrugsstyrelsen har noteret bemærkningen og overleveret til Aarhus Universitet, som udarbejder den supplerende miljøvurdering svarende til det justerede forslag til CAP-plan.</i>
SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug anfører at indførelsen af den nye bruttoarealmodel, der kan friholde arealer fra aktivitetskrav, vil have en positiv påvirkning af en række miljøfaktorer, herunder klima, jord, vand og biodiversitet. I denne sammenhæng finder Bæredygtigt Landbrug det vigtigt, at eksisterende og nye læhegn medregnes i bruttoarealet.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at bruttoarealmodellen implementeres via de generelle definitioner af støtteberettigede arealer under den afkoblede støtte, hvor det er et krav, at arealerne anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter. Det er derfor ikke muligt at inkludere læhegn via disse bestemmelser, da læhegn ikke anvendes til landbrugsaktiviteter.</i>
SMV	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener ikke, at miljøvurderingen kvantificerer den samlede effekt og manglende o-alternativ.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at på baggrund af en faglig vurdering er den samlede effekt, og effekten af o-alternativet, vurderet kvalitativt. Dette er dog sket på baggrund af partielle, og delvist kvantitative vurderinger for enkeltelementerne, som ikke direkte kan summeres.</i>

SMV	Bæredygtigt Landbrug	<p>Bæredygtigt Landbrug støtter en ordning om plantedække, som bør udvides til at erstatte de eksisterende efterafgrøderegler.</p> <p>Miljøvurderingen bør omfatte hele landet ligesom det vil være ønskværdigt, at man genberegner forskellige scenarier mht. risiko for udvaskning af kvælstof.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig synspunktet.</i></p> <p><i>Aarhus Universitet vurderer, at eksisterende normbaserede effekter belyser dette tilstrækkeligt.</i></p>
SMV	Bæredygtigt Landbrug	<p>Bæredygtigt Landbrug finder ikke belæg på de påståede miljø- og klimaeffekter.</p> <p>Bæredygtigt Landbrug finder derfor miljøvurderingen mangelfuld.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at effekterne er baseret på baggrund af kendte virkemiddelkataloger, og med den eksisterende detaljegrad omkring ordningernes udformning vurderes dette tilstrækkeligt.</i></p>
SMV	Bæredygtigt Landbrug	<p>Bæredygtigt Landbrug finder det vigtig, at nye vandløbsindsatser ikke forringer vandføringsevnen, da nedbørsmængderne i fremtiden forudsiges at stige ganske markant.</p> <p>En uddybende beskrivelse af scenarier mangler i miljøvurderingen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at vurderingen af effekter er foretaget på baggrund af den foreliggende CAP plan, og omfatter ikke en uddybende beskrivelse af scenarier.</i></p>
SMV	Bæredygtigt Landbrug	<p>Bæredygtigt Landbrug bemærker, at effekterne af bioraffinering er vanskelige at kvantificere og afhænger blandt andet af den anvendte produktionsteknologi og de ændringer i arealanvendelsen.</p> <p>Bæredygtigt Landbrug foreslår, at produktion af protein fra ærter, hestebønner og vinterraps inddrages som mulige alternativer til grøn bioraffinering</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at de vurderede miljøeffekter vedrører alene de tiltag, der konkret er beskrevet i udkastet til CAP plan.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at andre typer af biomasse end græs kan anvendes til grøn bioraffinering og produktion af grønne proteiner.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vil senere tage stilling til, hvordan den konkrete indsats til grøn bioraffinering skal udmøntes.</i></p>

		af græs, og at miljøeffekterne herved beskrives.	
SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug bemærker, at der er fejl i forudsætningerne mht. kulstofbinding.	<i>Bemærkninger er noteret og overleveret til Aarhus Universitet, som udarbejder den supplerende miljøvurdering.</i>
SMV	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening hilser ordningen privat skovrejsning velkommen.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker, at der ydes tilskud af rejsning af nåleskove, hvilket de finder overflødig jf. miljøvurderingen. Skovrejsning kan have en negativ indvirkning på fuglearter. Foreningen mener, at dette bør indtænkes i ordningen.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening stiller sig uforstående overfor, at naturlig tilgroning kun accepteres 'i begrænset omfang'.</p> <p>Endelig stiller Dansk Ornitologisk Forening sig på linje med miljøvurderingen uforstående overfor, hvorfor skovrejsning uden forudgående brug af jordbearbejdning skal kunne opnå ekstrastøtte.</p> <p>Foreningen anfører, at udplantning på eksisterende skovbund bør ske uden nogen</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det primære formål med ordningen privat skovrejsning er, at reducere kvælstof fra vandmiljøet med skov, som virkemiddel.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen sigter på at balancere øvrige hensyn, der ligger ud over ordningens primære formål. Derfor indeholder ordningen samtidig forskellige hensyn til klima og biodiversitet i ny skov.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at hensynet til biodiversitet kan øges ved at inddrage andre tiltag. Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>

		form for forudgående jordbearbejdning.	
SMV	Danmarks Biavlerforening	Danmarks biavlerforening påpeger, at de nævnte kilder i miljørapporten alene henviser til, hvor der findes truede arter, som potentielt kan være udsat for konkurrence baseret på deres fødepræferencer. Der henvises i rapporten ikke til rødlistede arter generelt, som miljøvurderingen kan give udtryk for.	<i>Bemærkninger er noteret og overleveret til Aarhus Universitet, som udarbejder den supplerende miljøvurdering. Det er vurderingen, at teksten er tilstrækkelig dækkende, og vil ikke blive tilpasset yderligere.</i>
Generelle bemærkninger til forslaget til den danske CAP-plan 2023-27			
Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at CAP-planen og den tilhørende miljøvurdering blev sendt i offentlig høring forinden en politisk aftale om landbruget. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at CAP-planen og miljøvurderingen opdateres på baggrund af den politisk aftale og sendes i fornyet offentlig høring.	<i>Landbrugsstyrelsen har efter den politiske aftale justeret CAP-planen. Som følge af ændringerne har der været behov for at udarbejde en supplerende miljøvurdering. Den supplerende miljøvurdering inkl. det justerede forslag til CAP-plan er sendt i fornyet høring i perioden 11.november-25. november 2021.</i>
Generelt	Landdistrikternes Fællesråd Økologiske Landsforening Landbrug & Fødevarer	Landdistrikternes Fælles Råd, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer efterlyser en erhvervsøkonomisk konsekvensanalyse af CAP-planen, idet det vurderes, at CAP-planen potentielt store økonomiske konsekvenser for branchen, herunder hvordan økologiske landmænd står, hvis CAP-planen gennemføres, som den er fremlagt.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der er udarbejdet erhvervsøkonomiske konsekvenser ved ændringerne i den direkte støtte. Disse er også vurderet på driftsgrene i IFRO2020/14 (https://static-curis.ku.dk/portal/files/241993668/IFRO_Udredning_2020_14.pdf). <i>Der er herudover foretaget en strategiske miljøvurdering (SMV), som følger af miljøvurderingsloven. Der er ikke planer om yderligere analyser.</i></i>

Generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening appellerer til, at der foretages en grundig beregning af de forskellige eco-schemes med henblik på at sikre, at de økologiske landmænd som minimum har de samme betingelser at arbejde under som de konventionelle.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer på markniveau skal vælge mellem eco-scheme for økologisk arealstøtte og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt. Det skyldes hensyn til, at det samlede tilskudsniveau på markniveau ikke skal blive så højt, at det modvirker deltagelse i de varige udtagninger. Dertil kommer, at mereeffekten af økologisk drift af arealer omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt vurderes at være begrænset. Det skal bemærkes, at muligheden for at vælge eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt kan være begrænset for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud. Dette er under afklaring.</i>
Generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd anfører, at landdistriktspolitikken bør gøres mere forståelig for erhvervet.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen giver ikke anledning til justeringer af CAP-planen.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at finansieringstabellerne i CAP-planen er entydige med tabellen i borgeresummet, der viser fordeling af midler.	<i>Formålet med borgereresummet er at give læseren en overordnet introduktion til baggrund og indhold af CAP-planen. CAP-planen er bygget op om EU-Kommissionens skabelon, og derfor er struktur og indhold forudbestemt.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en omtale af EU-Kommissionens henstillinger til Danmark omkring CAP strategisk plan fra december 2020, hvor EU-Kommissionen blandt andet anerkendte Danmarks indsats i forhold til blandt andet reduktion af pesticider og lavt antibiotikaforbrug.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at CAP-planen er bygget op om EU-Kommissionens skabelon.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer hæfter sig ved at kapitel 2 er lang og mangler et klart overblik. Generelt er der mange tabeller	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at CAP-planen er bygget op om EU-Kommissionens skabelon, og derfor er strukturen forudbestemt. Format og</i>

		som er svære at forstå, herunder f.eks. tabellerne med resultatmål og milepæle.	<i>indhold af tabeller er derfor fastlagt fra EU-Kommissionens side.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at basisindkomststøtten udgør et vigtigt indkomststabiliserende element for danske landmænd. Derfor er det helt centralt, at der i den kommende periode er forudsigelighed i forhold til udviklingen i basisindkomststøtten. Den grønne øremærkning af midler og udjævningen af betalingsrettighedernes værdi vil medføre en meget betydelig reduktion i basisindkomststøtten, ikke mindst for nogen sektorer, og det vil have alvorlige økonomiske konsekvenser. Landbrug & Fødevarer påpeger derfor, at det er helt centralt, at det sikres, at der ikke sker yderligere reduktioner i basisindkomststøtten.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der etableres eco-schemes. Herudover introduceres koblede støtteordninger, herunder ko-præmie og støtte til stivelseskartofler, som skal være med til at sikre rentabilitet og afbøde konsekvenserne som følge af betalingsrettighedernes afskaffelse.</i>

Generelt	Landbrug & Fødevarer Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at den store reduktion i den direkte landbrugsstøtte kan medføre konkurs i sektoren.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at fokus i højere grad bør være på EU's overordnede målsætning 1. EU's landbrugspolitik skal bruges til omstilling af bæredygtigt erhverv.</p> <p>Landbrug & Fødevarer erklærer sig uenig, i regeringen oplæg til, at der anvendes 3,9 mia. til udtagning af lavbundslande. Midler bør i stedet bruges på brede eco-schemes og investeringer i klima- og miljøteknologier.</p> <p>Landbrug & Fødevarer og Landdistrikternes Fællesråd støtter afskaffelse af betalingsrettigheder under forudsætning af tilstrækkelig kompensation, herunder i malkekævssektoren og for producenter af stivelsekartofler.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der lægges op til at tilføre i alt 2 mia. kr. i 2023-24 i statslige midler til lavbundsindsatsen. De planlagte eco-schemes øges med i alt 929 mio. kr. i perioden 2023-2027. Der tilføres desuden midler til etablering af anlæg til grøn bioraffinering og miljø- og klimateknologi.</i></p> <p><i>Herudover introduceres koblede støtteordninger, herunder ko-præmie og støtte til stivelsekartofler, som skal være med til at sikre rentabilitet og afbøde konsekvenserne som følge af betalingsrettighedernes afskaffelse.</i></p>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der ikke afsættes midler til risikostyring.</p> <p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der afsættes en pulje til risikostyring målrettet en kompensation til de aktive landbrugere, der rammes særlig hårdt af en udjævning af betalingsrettigheders værdi.</p>	<p><i>Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>

Generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at der bør være øget fokus på opkøb af konkursramte landbrug, mhp. at kunne indgå i jordfordelingsprojekter i ordninger, der sigter mod at udtage arealer fra landbrugsproduktionen .	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen giver ikke anledning til justeringer af CAP-planen.</i>
Generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd er positive over for, at der ikke indføres støtteloft eller degressivitet på landbrugsstøtten. Dog finder de det vigtigt, at det er muligt at drive små såvel som store bedrifter selvstændigt.	<i>Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen til efterretning.</i>
Generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling opfordrer til at der flyttes 14 pct. af søjle I midler til søjle II for at kunne støtte klima-, miljø- og biodiversitetsindsatser, der ikke er arealrelaterede. Rådet for Grøn Omstilling påpeger samtidig, at basisindkomststøtten gradvist bør nedtrappes, så landbrugsstøtten i stigende grad bliver betinget af bidrag til fælles goder som indsatser for miljø og klima.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der afsættes midler til en række indsatser, herunder 575 mio. kr. til udvikling af teknologier, der skal reducere landbrugets klima- og miljøbelastning. Det fremgår desuden, at den direkte landbrugsstøtte i højere grad betinges af hensyntagen til miljø og klima, herunder at 25 pct. af den direkte støtte allokeres til frivillige etårige grønne ordninger (eco-schemes).</i>
Generelt	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden mener ikke, at der er afsat tilstrækkeligt med midler til søjle II ordninger. WWF Verdensnaturfonden anfører, at ordninger i CAP'en bør være	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som fastsætter støtteordninger i perioden 2023-2027. Der fastsættes et bindende reduktionsmål, der genbesøges i 2023/2024.</i>

		evidensbaserede indsatser, og der skal tilføres tilstrækkelige midler til Søjle II og administrationen af ordningerne, såfremt CAP'en skal kunne bidrage væsentligt til at støtte og styrke miljøbeskyttelse, biodiversitet, klima m.v.	
Generelt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening er tilfreds med tiltag som eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed), GLM 8, og bruttoarealmodel. Men tiltagene ikke at være tilstrækkelige. Der bør afsættes flere midler til biodiversitet eco-scheme.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der afsættes yderligere 929 mio. kr. til eco-schemes.</i>
Generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at regeringens udkast bærer præg af, at man prioriterer at få afløb for midlerne, og at ordningerne ikke skal være for indgribende i den enkelte bedrift.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat midler til en række ordninger, der har til formål at understøtte den grønne omstilling i landbrugssektoren.</i>
Generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at der bør ydes støtte til effektiv udnyttelse af husdyrgødning, herunder gylleseparatoring.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor det fremgår, at udledningen fra husdyrenes fordøjelse og gødningshåndtering skal reduceres.</i>
Generelt	Dansk Planteværn	Dansk Planteværn finder, at reduktion i anvendelse af plantebeskyttelse og gødning samt øget økologisk dyrkning vil betyde en reduktion i jordbrugsudbyttet og dermed i fødevarereproduktionen i EU, hvilket vil øge	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat midler til at understøtte den danske produktion af økologiske fødevarer af høj kvalitet med lav klima- og miljøbelastning. EU har med henvisning til de mange fordele ved økologisk drift et ønske om at øge det økologiske areal, jf. Farm to Fork-strategien.</i>

		behovet for at importere fødevarer fra resten af verden for at kunne brødføde EU's borgere.	
Generelt	Miljøstyrelsen	Miljøstyrelsen henviser til at pesticidstrategien gælder fra 2017-2021, og ikke i perioden 2017-2022.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og justerer herefter i CAP-planen.</i>
Generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd tilslutter sig den grønne dagsorden og ønske om forbedret dyrevelfærd. Landdistrikternes Fællesråd er af den overbevisning, at ændringerne tager lang tid at indfase og kræver store økonomiske investeringer. Derfor foreslås det, at der afsættes puljemidler til investeringsstøtte.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af den 4. oktober 2021, hvori der bl.a. allokeres penge til økologisk arealstøtte og grønne udviklingstiltag.</i>
Generelt	Dyrenes Beskyttelse	Dyrenes Beskyttelse mener, at dyrevelfærd er en forudsætning for at kunne have et bæredygtigt landbrug og fødevarer sektor. Dyrenes Beskyttelse opfordrer derfor til at målsætningen om at forbedre dyrevelfærden i højere grad afspejles i den danske CAP-plan.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvori det fremgår at landbrugssektoren gennem reduktion af drivhusgasudledninger skal bidrage til den grønne omstilling. Det gælder herunder, at udledningen fra husdyrenes fordøjelse og håndtering af gødning reduceres, samtidig med at dyrevelfærden ikke forringes.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer finder det problematisk, at der i forhold til dyrevelfærd i forbindelse med målsætningen om forbedring af dyrevelfærd i 2.1.9 ikke er afsat midler til investeringsstøtte til modernisering af stalde til grise.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at det er en væsentlig mangel i både SWOT-analyse og	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 60 mio. i perioden fra 2025-2027 til miljø- og klimateknologi.</i>

		<p>miljøvurdering er, at man ikke ser på værdien af investeringer i ny miljøteknologi og modernisering af stalde på de enkelte bedrifter. Det fremgår ellers at udbredelsen heraf er en styrke. Men også at et økonomisk presset landbrugserhverv kan være begrænsende i forhold til eks. klimatiltag.</p>	<p><i>Derudover afsættes der 90 mio. kr. i 2023 og 2024 under landdistriktsprogrammet.</i></p> <p><i>Miljø- og klimateknologi vil som følge heraf indgå i den supplerende miljøvurdering.</i></p>
Overordnede og tværgående elementer			
Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
Juridisk grundlag	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer ønsker en afklaring af, hvilken retlig status CAP-planen har i forhold til indholdet i forordninger, bekendtgørelser og vejledninger.</p> <p>Landbrug & Fødevarer ønsker derudover en redegørelse om forholdet til EU-retten.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at EU-forordninger er i henhold til artikel 288 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde direkte bindende i alle deres enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. Forordninger virker således som love i medlemsstaterne og gælder i den form, de er vedtaget.</i></p> <p><i>Forordningen om støtte til strategiske planer indeholder bestemmelser vedrørende udarbejdelsen af CAP-planen og krav til indholdet af planen. Forslaget til den danske CAP-plan indeholder en beskrivelse af de støtteordninger, der skal gennemføres i Danmark i programperioden 2023-2027. Når EU-Kommissionen har godkendt forslaget til CAP-plan, vil den være bindende for Danmark. Dermed skal de planlagte støtteordninger gennemføres i overensstemmelse med det, der fremgår af CAP-planen. Det vil være muligt at ændre CAP-planen, men forslag til ændringer skal godkendes af EU-Kommissionen.</i></p> <p><i>Forordninger stiller i en række tilfælde krav om, at der fastsættes supplerende regler i national ret. Det er bl.a. tilfældet for de forordninger inden for den fælles landbrugspolitik, der vil være gældende i perioden 2023-2027.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen har derfor påbegyndt arbejdet med et lovforslag om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., der skal træde i</i></p>

			<p>kraft den 1. januar 2023. Lovforslaget bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte de bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen af de pågældende forordninger i Danmark.</p> <p>Lovgrundlaget for de støtteordninger, der fremgår af CAP-planen, vil være den kommende lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. og EU-forordningerne. Bekendtgørelserne for de kommende støtteordninger vil blive udstedt med hjemmel i den kommende lov.</p>
Juridisk grundlag	Økologiske Landsforening	Økologisk Landsforening er interesseret i, om Danmark skal gøre brug af den mulighed, der er givet i artikel 28, 5 b) til i 24 måneder at kompensere nationale krav, der går videre end EU-lovgivning i forhold til bl.a. brug af gødning, plantebeskyttelsesprodukter og dyrevelfærd.	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det endnu ikke er afklaret, hvorvidt nogle af de planlagte eco-schemes vil kunne gøre brug af artikel 28 stk. 5, andet afsnit, der giver mulighed for i op til 24 måneder at støtte nye minimumskrav indført ved national ret, der er mere vidtgående end de tilsvarende minimumskrav, som er fastsat i EU-retten. Bestemmelsen er tilføjet i sidste fase af trilogforhandlingerne.</p> <p>Det er fortsat uafklaret med EU-Kommissionen, hvad betingelsen mere vidtgående end "tilsvarende minimumskrav, som er fastsat i EU-retten" forudsætter.</p>
Juridisk grundlag	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at basisindkomststøtte under (tidligere) artikel 32 - fremadrettet artikel 4 - skal fortsætte for de arealer, der hidtil har opnået støtte under undtagelsen.	<p>Landbrugsstyrelsen anfører, at arealer, der har opnået støtte under artikel 32, stk. 2, litra b, i forordning (EU) nr. 1307/2013, har været berettiget til støtte under grundbetalingsordningen og vil fremadrettet være berettiget til basisindkomststøtte efter artikel 4 i CAP-plan forordningen, såfremt arealerne i øvrigt er omfattet af kriterierne oplyst i reglen.</p>
EU-målsætningerne	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening opfordrer til, at Danmark fremadrettet skal arbejde for at ændre på EU-målsætninger, således at de i højere grad omfatter bæredygtig træproduktion.	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at forslaget til CAP-plan følger reglerne herfor i forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Landdistrikterne (ELFUL).</p>

Behovsanalyse	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening påpeger, at privat skovrejsning er valgt som en af de ordninger, der kan bidrage til adressering af behovene under målsætning d. Her kunne tilføjes endnu et behov i form af øget produktion i skovene og bæredygtig anvendelse af træprodukter.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig bemærkningen og oplyser, at de 43 identificerede behov, som er beskrevet i forslaget til CAP-plan, er identificeret på baggrund af den danske SWOT-analyse.</i>
Behovsanalyse	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening påpeger, at det i CAP-planen fremgår, at de langsigtede mål i det danske skovprogram samt indsatsen for urørt skov understøttes af CAP-planens støtteordninger vedrørende N2000 biodiversitetsskov. Urørt skov er pt. en nationalt finansieret støtteordning. Dansk Skovforening ser dog den gerne at det indskrives som en mulighed i CAP.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og justerer herefter i forslag til CAP-plan, da indsatsen for urørt skov ikke understøttes af indsatsen i CAP-planen.</i>
Behovsanalyse	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri, bemærker at en bred vifte af behov, bliver adresseret med ordningen PO frugt og grønt. Blandt andet tydelig mærkning af produkter i forhold til dyrevelfærd bør ifølge foreningen udgå.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at fsva. behov I2 vedr. mærkning dækker dette behov flere SWOT elementer hvoraf kun et ene SWOT-element er relevant for PO frugt og grønt. Behovet omhandler også bæredygtig fødevarerproduktion – men ikke nødvendigvis i relation til dyrevelfærd.</i>
Resultatindikator-er	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer finder det afgørende, at resultatplanen kan justeres til undervejs, såfremt der opstår nye politiske prioriteringer eller ny viden der skal udmøntes undervejs i programperioden. Valg af resultatindikatorer, hvor der opstilles en række målværdier med	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der er mulighed for at justere resultatplanen til undervejs i reformperioden, det forudsætter dog EU-Kommissionens godkendelse.</i>

		upræcise definitioner og uklarhed om opgørelsesforudsætning er.	
Kontekstindikatorer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer henviser på side 64 til et bilag med kontekstindikatorer, der ikke er en del af høringen. Kommer dette bilag i høring? Der ønskes en redegørelse for kontekstindikatorernes betydning.	<i>Kontekstindikatorerne er af EU-Kommissionen udvalgt som obligatoriske indikatorer, der benyttes i den danske SWOT-analyse. Tabellen over kontekstindikatorer genereres automatisk ved fremsendelse af CAP-planen baseret på blandt andet data fra EUROSTAT. Tabellerne vil derfor ikke blive sendt i offentlig høring.</i>
Kontrol og sanktion	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer udtrykker bekymring over flere elementer i teksten i CAP-planen vedrørende kontrol, herunder udmeldinger om uvarslet kontrol og sanktionsniveauer samt om håndtering af social konditionalitet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at kontrollen af den nye landbrugspolitik bør tage udgangspunkt i en helhedsvurdering, hvor der er fokus på vejledning, samt at bagatelagte overtrædelser ikke må lede til støttetræk.</p> <p>Anvendelsen af monitorering vil reelt fungere som en 100 pct.-kontrol. Det bør derfor kun indføres for de ordninger, hvor der kan sikres klare fordele for landmanden. L&F mener, at der bør være særlig fokus på landmandens retssikkerhed blandt andet i form af muligheden for fysiske kontrolbesøg, hvis man er uenig i monitoreringsresultatet, samt et lavere</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen har noteret sig Landbrug & Fødevarers bekymring om uvarslet kontrol og sanktionsniveauer og om håndtering af social konditionalitet samt Landbrug & Fødevarers ønske om, at kontrollen er helhedsorienteret, har fokus på vejledning og brug af bagatelgrænser.</i></p> <p><i>Fsva. kontrol og sanktionering af konditionalitet vil beskrivelserne i CAP-planen skulle følge bestemmelserne i den horisontale forordning og vil evt. blive tilpasset ift. kommende delegerede retsakter. Det samme gør sig gældende for social konditionalitet.</i></p> <p><i>Fsva. Landbrugsstyrelsens kontrol på stedet af konditionalitet gennemføres kontrolbesøgene som udgangspunkt uvarslede, således, at formålet med og effektiviteten af kontrollen ikke forspildes. Der arbejdes på at sikre en formålsfokuseret kontrol, hvor dialog samtidig er et vigtigt element. Ubetydelige overtrædelser vil ifølge den horisontale forordning i første omgang ikke skulle medføre et støttetræk, men at landbruger informeres om overtrædelser, og hvordan landbruger retter op på overtrædelser.</i></p> <p><i>Fsva. monitorering forventes det, at monitorering skal anvendes som kontrolform til kontrol af konditionalitet på enkelte arealbaserede krav. Sanktioneringen vil skulle følge de delegerede retsakter på området, og landbruger vil altid blive hørt forud for, at der træffes en afgørelse i sagen. Fysisk kontrol på stedet vil i nogle</i></p>

		sanktionsniveau, da det ikke skal have en præventiv effekt.	<i>tilfælde være relevante for at kunne verificere en overtrædelse.</i>
Kontrol og sanktion	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd finder det afgørende, at kontrollen af den nye landbrugspolitik tager udgangspunkt i en helhedsvurdering, hvor der er fokus på vejledning, samt at bagatelagte overtrædelser ikke må lede til støttetræk. Samtidigt skal der være særlig fokus på landmandens retssikkerhed, blandt andet i form af muligheden for fysiske kontrolbesøg.	<i>Landbrugsstyrelsen arbejder på, at kontrollen på stedet af konditionalitet gennemføres formålsfokuseret, hvor dialog med og vejledning af landbrugerne samtidig er et vigtigt element. Sanktioneringen ifm. fund af overtrædelser af konditionalitetskrav vil skulle følge de delegerede retsakter på området, og landbruger vil altid blive hørt forud for, at der træffes en afgørelse i sagen. Ubetydelige overtrædelser vil ifølge den horisontale forordning i første omgang ikke skulle medføre et støttetræk, men at landbruger informeres om overtrædelserne, og hvordan landbruger retter op på overtrædelserne.</i>
Monitorering	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at i det omfang, at der indberettes monitoreringsdata til EU-Kommissionen er det vigtigt, at dette reelt ikke medfører et dobbelt kontrol- og sanktionssystem for landbrugeren. Det er også afgørende, at det er muligt at korrigere og rette data, såfremt der viser sig at være fejl i de data, der hentes ind og at der naturligvis er respekt for GDPR-lovgivningen.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at baggrunden for at monitorere konditionalitetskrav, hvor der kan ses overtrædelser grundet monitorering af støtteordninger, netop er for at undgå dobbeltkontrol – både monitorering og 1 pct. fysisk kontrol på stedet. Landbruger bliver hørt ifm. overtrædelser konstateret ved monitorering af konditionalitet, inden der træffes en afgørelse.</i>
Sagsbehandling	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at ansøgningsprocesser gøres enkle og gennemskuelige. Landbrug & Fødevarer bemærker desuden, at der skal sikres hurtig og effektiv sagsbehandling som sikrer rettidig udbetaling.	<i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende på at forbedre IT-opsætning og ansøgningsprocedurer for at sikre hurtig og effektiv sagsbehandling.</i>

Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund opfordrer til, at der sikres den størst mulige effekt, og at fremtidige aktivitetskrav, slåningsfrister, krav til plantedække mv. tilpasses formålet om at forbedre biodiversitet i landbrugslandet.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt i henhold til EU-rammerne at tilpasse aktivitetskrav med henblik på at forbedre biodiversiteten i landbrugslandet, da det skal sikres, at landbrugsarealerne anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller opretholdes i landbrugsmæssig stand.</i> <i>Dog er der i medfør af den politiske aftale af 4. oktober 2021 lempeligere aktivitetskrav og frister, herunder mulighed for at udlægge op til 20 pct. af markens areal med småbiotoper.</i>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at det ikke fremgår, om der i forhold til de enkelte definitioner er en tilsigtet realitetsændring sammenlignet med definitionerne i det nuværende regelsæt. Landbrug & Fødevarer anbefaler derfor, at der laves en oversigt over, hvilke ændringer de justerede definitioner giver anledning til.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og udarbejder en oversigt som efterspurgt.</i>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at opdræt og hold af landbrugsdyr på landbrugsarealer betragtes som en landbrugsaktivitet. Landbrug & Fødevarer antager, at opdræt og hold af landbrugsdyr i stalde også betragtes som landbrugsaktivitet.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at opdræt og hold af landbrugsdyr udelukkende betragtes som landbrugsaktivitet, hvis dette sker på landbrugsarealerne. Det er således ikke muligt under den direkte støtte at tildele støtte for arealer, hvorpå der er placeret staldbygninger.</i>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at skovlandbrug i form af samdyrkning af frugt, bær eller nødder med en anden afgrøde betragtes som landbrugsaktivitet. Landbrug & Fødevarer mener, at der er brug	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at definitionen af skovlandbrug skaber forenkling for den type af skovlandbrug, som har arealer, der anvendes til dyrkning med en blanding af frugt, bær eller nødder i kombination med andre afgrøder (herunder også græs med dyr), idet der kan søges om basisstøtte for marken som helhed og ikke som i dag ved at indtegne hver delmark for sig med hver sin afgrøde. Dermed undgås mosaikmarker for</i>

		<p>for forenkling af reglerne for ansøgning om støtte til udearealer til dyr, herunder f.eks. økologiske hønsegårde og udearealer til grise, som typisk består af en kombination af åbne arealer og forskellige typer af bevoksning. Det er vigtigt, at disse arealer er lette at indtegne i en støtteansøgning, så der ikke bliver tale om uhåndterbare mosaikmarker.</p>	<p><i>denne type skovlandbrug. Der er sat en maksimumgrænse på 50 pct. frugt, bær og nødder, da hensigten er flere træer på landbrugsarealer og ikke etablering af plantager med frugt, bær eller nødder.</i></p> <p><i>Dette vil være en forenkling for udearealer til dyr, hvor der er græs og forskellige typer af bevoksning. Træer og buske ud over de 50 pct. frugt, bær og nødder, kan indtegnes som ikke-produktive elementer under bruttoarealmodellen.</i></p>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at dyrkning af græs og energiafgrøder med paludikultur betragtes som landbrugsaktivitet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer efterlyser en nærmere forklaring af betydningen af dette.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at dyrkning af energiafgrøder <u>også</u> er støtteberettigede, hvis de dyrkes på vådlagte arealer, og der foregår en landbrugsaktivitet. Dette er en lempelse i forhold til i dag, hvor arealet mister støtteberettigelsen til den direkte støtte, hvis arealet er vådt.</i></p> <p><i>Dette vil blive uddybet i en bekendtgørelse.</i></p>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer anfører, at det er overflødigt at beskrive regler om en forbudsperiode i den strategiske plan, da der er tale om et rent nationalt krav, som ikke er hjemlet i EU-lovgivningen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at forbudsperioden er et nationalt og ufravigeligt støttekriterie gældende for brak og markbræmmer. Derfor er det vigtigt at belyse ligesom øvrige støttebetingelser.</i></p>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer efterlyser information om den nye periode for hvornår definitionerne af støtteberettigede arealer skal være opfyldt, samt hvorvidt det fremadrettet vil være muligt at plante skov og juletræer på et landbrugsareal allerede fra den 25. oktober.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at som reglerne er i dag, skal</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er korrekt forstået, at med den ændrede periode for, hvornår støttebetingelserne skal være overholdt, gives der mulighed for, at der kan plantes skov og juletræer efter den 25. oktober uden at miste støtten for det indeværende år. Støtten vil derved udelukkende mistes for de efterfølgende år, hvor arealet er tilplantet med skov eller juletræer.</i></p> <p><i>Så længe det sikres, at arealet anvendes landbrugsmæssigt fra 15. marts til 25. oktober, vil der ikke være noget til hinder for støtteberettigelsen, at der foregår vinterafgræsning efter denne dato.</i></p>

		<p>dette vente til efter den 1. januar.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger samtidigt, at det er vigtigt at vintergræsning muliggøres.</p>	
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en beskrivelse af, om der udelukkende påtænkes at stille krav om landbrugsaktivitet hvert andet år på brakarealer og blomsterbrakarealer.	<i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at der har været overvejelser om at lempe det årlige krav om landbrugsaktiviteter på støtteberettigede arealer. Det er dog ikke muligt at indføre dette i henhold til kontrollen uden at påføre landbrugere ekstra kompleksitet.</i>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en afklaring af, om minimumskravet til landbrugsaktiviteter på græsarealer og brakarealer i henhold til EU-lovgivningen kan udgøres af andre aktiviteter end slåning, og om sådanne alternative aktiviteter kunne være mere gavnlige for biodiversiteten.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at reglerne fra EU-Kommissionen medfører, at brak ikke må anvendes til produktion. Der henvises ydermere til EU-Kommissionens svar vedrørende brak.</i></p> <p><i>Der må derfor ikke foretages nogle former for produktion på et brakareal, hvorfor der heller ikke må foretages slæt eller afgræsning.</i></p> <p><i>Hvis der foretages slæt eller afgræsning på et brakareal, vil arealet ikke kunne anses som værende brak jf. definitionen, men vil blive anset som et areal, der dyrkes med henblik på dyrkning af græs, hvorved arealet fortsat er støtteberettiget til den direkte støtte pga. udførelse af landbrugsaktiviteter, men arealet kan ikke indgå i GLM 8-kravet om ikke-produktive elementer eller indgå i eco-schemes biodiversitet.</i></p>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at markblokkens støtteprocent ikke er nævnt i høringsmaterialet. Landbrug & Fødevarer ser gerne at disse regler fortsætter.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning. Reglerne tilføjes i CAP-planen.</i>
Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	L&F påpeger, at de nuværende undtagelser under artikel 4 (1) (c) (ii) i den foreløbige forordningstekst, ikke er beskrevet i udkastet til CAP strategisk plan.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og justerer herefter i CAP-planen.</i>

Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger usikkerhed om fortolkning af undtagelsesbestemmelsen i artikel 4 udelukkende gælder i den 5-årige tilsagnsperiode, eller om den vil gælde så længe projektet opretholdes og undtagelsesbestemmelsen videreføres i EU-lovgivningen.	<i>Landbrugsstyrelsen er i dialog med EU-Kommission om dette emne. Støtteberettigelsen vil som minimum gælde i den 5-årige tilsagnsperiode. Det forventes dog, at projekter kan fortsætte med at opnå støtte under BISS, hvis forpligtelserne ved indgåelse af projektet medfører, at det ikke længere er muligt at leve op til de generelle støttebetingelser for BISS.</i>
Bruttoarealmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening er positive over indførelsen af bruttoarealmodellen, men så gerne en forøgelse af procentandelen til 50 pct.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt at øge procentsatsen til 50 pct. grundet forordningen. Dette skyldes at bruttoarealmodellen ifølge CAP-plan forordningen udelukkende kan implementeres således, at elementer, der <u>ikke</u> indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller bidrager til forpligtelser via et eco-scheme, ikke må blive dominerende på arealet eller generelt hæmme landbrugsdriften på arealet.</i> <i>Fordi der ud over bruttoarealmodellen også må være op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha samt klynger af træer og buske under 100 m² samt andre elementer, der ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8, er det nødvendigt at sætte andelen noget lavere end 50 pct. for at leve op til forordningens bestemmelser.</i> <i>Andelen er således fastsat på 20 pct., hvilket giver en stor fleksibilitet for landbrugerne.</i> <i>Der gøres opmærksom på, at småbiotoper, der indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller udlægges som følge af eco-schemes biodiversitet, ikke er omfattet af begrænsningen under bruttoarealmodellen og kan således godt udlægges på en større andel af marken eller på hele marker.</i>
Bruttoarealmodel	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund glæder sig over bruttoarealmodellen, men ser gerne, at andelen er højere end 20 pct. De finder det oplagt, at små marker	<i>Hvad angår andelen for bruttoarealmodellen henvises til besvarelsen ovenfor.</i> <i>Der bliver mulighed for at udlægge hele marker med småbiotoper enten gennem opfyldelsen af GLM 8 eller under eco-scheme biodiversitet.</i>

		<p>f.eks. under 1 ha kunne henlægge uden landbrugsaktivitet.</p> <p>Danmarks Jægerforbund er bekymrede over, om bruttoarealmodellen bliver en administrativ tung ordning i forhold til f.eks. krav til indtegning, kontrol mv.</p>	<p><i>Implementering af bruttoarealmodellen skal ske efter forordningsbestemte rammer, som medfører, at støtteberettigede arealer fortrinsvis skal kunne anvendes landbrugsmæssigt og fortsat ikke må være væsentligt hæmmet af ikke-landbrugsrelaterede elementer på markniveau. Det indebærer bl.a. krav om indtegning og arealkrav, hvilket også skal sikre, at der kan skelnes mellem småbiotoper udlagt efter bruttoarealmodellen, til opfyldelse af GLM 8-kravet om mindsteandel af ikke-produktive elementer eller anvendt som element under eco-scheme biodiversitet.</i></p> <p><i>Småbiotoper skal registreres på et særskilt kortlag.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er ved at udvikle nye funktionaliteter til indtegningen for at gøre det nemt for landbrugerne at registrere småbiotoperne. Når Landbrugsstyrelsen har disse funktionaliteter klar til test, vil Landbrugsstyrelsen bede landbrugere og konsulenter om at komme med input.</i></p> <p><i>Derudover vil Landbrugsstyrelsen også informere om de nye regler i løbet af 2022.</i></p>
Bruttoarealmodel	Landbrug & Fødevarer	<p>Dansk Ornitologisk Forening anfører, at det er vigtigt, at der med opvækst af buske og træer på f.eks. småbiotoper også tillades plantning af træer, herunder også plantning af læhegn, så der ikke kun er tale om naturlig opvækst af træer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at foretage aktiv tilplantning af træer og buske på det område, der indmeldes som småbiotoper i bruttoarealmodellen.</i></p> <p><i>Det vil også være muligt at tilplante træer på arealer med småbiotoper anvendt under GLM 8 og eco-scheme biodiversitet.</i></p>
Bruttoarealmodel	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening er tilfredse med at en del af de udyrkede områder tillige vil kunne opnå støtte efter eco-scheme for biodiversitet. Dansk Ornitologisk Forening så dog gerne, at</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at foretage aktiv tilplantning af træer og buske på det område, der indmeldes som småbiotoper i bruttoarealmodellen.</i></p> <p><i>Det vil også være muligt at tilplante træer på arealer med småbiotoper anvendt under GLM 8 og eco-scheme for biodiversitet.</i></p>

		procentsatsen hæves til eksempelvis 50 pct.	
Bruttoarealmodel	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at bruttoarealmodellen er for kompleks.	<i>Landbrugsstyrelsen er lydhør overfor forslag til forenkling, men gør samtidigt opmærksom på, at bruttoarealmodellen skal implementeres efter forordningsbestemte regler.</i>
Bruttoarealmodel	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling støtter bruttoarealmodellen, men det bør forudsætte, at landmanden faktisk fremmer naturværdier, herunder småbiotoper, på disse arealer, f.eks. at man undlader sprøjtning med pesticider.	<i>Landbrugsstyrelsen er lydhør overfor forslag til yderligere krav for at fremme naturværdien på arealer udlagt under bruttoarealmodellen, men gør samtidigt opmærksom på, at bruttoarealmodellen skal implementeres efter forordningsbestemte regler. Dermed kan der ikke stilles krav om forbud mod sprøjtning. Småbiotoper der indgår i opfyldelse af GLM 8 eller Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed har til gengæld forbud mod sprøjtning.</i>
Bruttoarealmodel	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening påpeger, at potentialet i skovlandbrug er udhulet med en snæver definition og den indbyrdes relation mellem GLM 8 og eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed). Økologisk Landsforening finder desuden at bruttoarealmodellen, skovlandbrug og ikke-produktive elementer er for komplicerede at videreformidle til landmænd.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at definitionen af skovlandbrug skaber forenkling for den type af skovlandbrug, som har arealer, der anvendes til dyrkning med en blanding af frugt, bær eller nødder i kombination med andre afgrøder (herunder også græs evt. med dyr), idet der kan søges om basisstøtte for marken som helhed og ikke som i dag ved at indtegne hver delmark for sig med hver sin afgrøde. Der er sat en maksimumgrænse på 50 pct. frugt, bær og nødder, da hensigten er flere træer på landbrugsarealer og ikke etablering af plantager med frugt, bær eller nødder. De konkrete krav til skovlandbrug vil indebære, at skovlandbrug skal etableres, så det er tydeligt at se forskel på skov og skovlandbrug, og at der maksimalt er 50 pct. frugt, bær og nødder på arealet. Arealer med skovlandbrug forventes at få en kvælstofnorm til forskel for arealer med ikke-produktive elementer under GLM 8, bruttoarealmodellen og eco-scheme biodiversitet. Det vil sige, at landbrugere med skovlandbrug får mulighed for at gødske deres skovlandbrug og samtidig på disse arealer have yderligere træer og buske som ikke-produktive elementer, der dog skal tegnes ind som ikke-produktive</i>

			<p><i>elementer, og disse vil ikke få en kvælstofnorm. Indtegningen sikrer, at der kan være kontrol med, at de ikke-produktive elementer ikke er dominerende på landbrugsarealet.</i></p> <p><i>Det bliver dermed muligt at etablere skovlandbrug med flere forskellige løvtræer end kun frugt, bær og nødder, men hvor de produktive elementer i form af etårige afgrøder samt frugt, bær og nødder får sikret en kvælstofnorm.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er lydhør overfor forslag til forenkling, men gør samtidigt opmærksom på, at bruttoarealmodellen skal implementeres efter forordningsbestemte regler.</i></p>
Bruttoarealmodel	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening anfører at det er ubegrundet, at bruttoarealmodellen kun tillader en andel på 20 pct. småbiotoper.</p> <p>Økologisk Landsforening anfører, at hvis arealet hovedsageligt skal ligge som et aktivt landbrugsareal er det tilstrækkeligt, at småbiotoperne højst udgør 50 pct. af marken.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt at øge procentsatsen til 50 pct. grundet forordningen. Dette skyldes at bruttoarealmodellen ifølge CAP-planforordningen udelukkende kan implementeres således, at elementer, der <u>ikke</u> indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller bidrager til forpligtelser via et eco-scheme, ikke må blive dominerende på arealet eller generelt hæmme landbrugsdriften på arealet.</i></p> <p><i>Ved fastsættelse af andelen skal der tages højde for de andre elementer, der også kan være på arealet ud over bruttoarealmodellen, hvilket omfatter op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha, klynger af træer og buske under 100 m² samt andre elementer, der ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8. Det er derfor nødvendigt at sætte andelen noget lavere end 50 pct. for at leve op til forordningens bestemmelser. Andelen er således fastsat på 20 pct., hvilket giver en stor fleksibilitet for landbrugerne i forhold til i dag.</i></p> <p><i>Der gøres opmærksom på, at småbiotoper, der indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller udlægges som følge af eco-schemes biodiversitet, ikke er omfattet af begrænsningen under bruttoarealmodellen og kan således godt udlægges på en større andel af marken eller på hele marker.</i></p>

Bruttoarealmodel	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening foreslår, at procentsatsen under bruttoarealmodellen opgøres på bedriftsniveau.	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt gennem de generelle definitioner af støtteberettigede arealer under den direkte støtte at opgøre småbiotoperne på bedriftsniveau, da det vil medføre at hele arealer vil kunne udlægges med småbiotoper. Dette skyldes, at det ifølge forordningen skal sikres, at de småbiotoper, der indgår i bruttoarealmodellen, ikke må blive dominerende på den enkelte mark og dermed hæmme landbrugsdriften</i></p> <p><i>Der gøres opmærksom på, at via GLM 8 skal andelen af ikke-produktive elementer opgøres på bedriftsniveau ud fra bedriftens omdriftsarealer, hvorved der under disse regler bliver mulighed for at udlægge hele arealer med småbiotoper. Der bliver også mulighed for via eco-schemes at udlægge hele arealer med småbiotoper.</i></p>
------------------	-------------------------	---	--

Konditionalitetskrav

Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
GLM 1	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening bemærker, at arealer med permanent græs hos økologiske landmænd ikke skal indgå i opgørelsen over landekvoten, eftersom økologer er green by definition i den nuværende periode og har ladet deres arealer ligge med permanent græs i forvisning om, at de ikke blev omfattet af landekvoten.	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at der i forordningsgrundlaget ikke er mulighed for at justere opgørelsen af permanent græs i 2018 for derved at tage højde for, hvorledes økologiske landbrugere ville have handlet anderledes i 2018, hvis de havde kendt til indholdet af reglerne under GLM 1. Økologer er derfor omfattet af kravet.</i></p>
GLM 1	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening mener ikke, at referenceåret kan være 2018 for de arealer, der har været dyrket økologisk. Økologi er for nuværende green by definition. De bedriftsansvarlige har ladet arealer ligge med græs i mere end 5 år i forvisning om, at arealerne ikke kunne underlægges krav om at	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at referenceåret er fastsat efter EU-regler, hvorfor referenceåret ikke kan blive ændret af den individuelle medlemsstat.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at udgangspunktet i CAP-planen er, at alle landbrugere er omfattet af samtlige GLM-krav, herunder også GLM 1.</i></p> <p><i>Det bemærkes, at økologer ifølge CAP-planforordningen anses for at opfylde GLM 7 automatisk som følge af deres autorisation i henhold til Økologiforordningen.</i></p>

		<p>blive opretholdt som permanent græsareal som følge af krydsoverensstemmelse skrav.</p>	<p><i>Der er i forordningen mulighed for at undlade at lade alle landbrugere være omfattet af disse krav.</i></p> <p><i>Fra dansk side har man valgt, kun at fritage økologer fra GLM 7.</i></p> <p><i>Hvis alle landbrugere opretholder den hidtidige praksis i forhold til permanente græsarealer, vil andelen af permanent græs forblive stabil.</i></p> <p><i>Der er ikke i regelsættet mulighed for at justere opgørelsen af permanent græs i 2018 for derved at tage højde for, hvorledes økologiske landbrugere ville have handlet anderledes i 2018, hvis de havde kendt til indholdet af reglerne under GLM 1. Når økologerne i den kommende reform bliver omfattet af GLM 1, bliver deres arealer talt med i opgørelsen af landekvoten. Den samme tilgang og definition, som lægges til grund for opgørelsen af landekvoten, skal også gøres gældende for beregning af referencen i 2018.</i></p>
GLM 1	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening er tilfredse med de ændrede videreførte GLM-krav, men de anfører, at reglerne for permanent græs er for lempelige.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til at GLM 1 har til formål at opretholde landekvoten for permanent græs af miljø- og klimamæssige årsager. Inden for GLM 1-kravet er der ikke angivet en begrænsning i forhold til, at landmanden ikke må pløje sine permanente græsarealer, så længe arealet reetableres med græs igen. Der findes allerede en restriktion mod pløjning på permanent græs via GLM 9 på de permanente græsarealer indenfor de miljørårbare områder.</i></p>
GLM 1	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at referenceåret bliver 2015.</p> <p>Landbrug & Fødevarer anfører desuden, at fsva. økologi skal der tages hensyn til, at økologerne i det foreslåede referenceår 2018 ikke var omfattet af reguleringen</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at referenceåret er fastsat af EU-Kommissionen, hvorfor referenceåret ikke kan blive ændret af den individuelle medlemsstat.</i></p> <p><i>Der er i regelsættet ikke mulighed for at justere opgørelsen af permanent græs i 2018 for derved at tage højde for, hvorledes økologiske landbrugere ville have handlet anderledes i 2018, hvis de havde kendt til indholdet af reglerne under GLM 1.</i></p>

		<p>vedrørende permanent græs.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at det er urimeligt, hvis det er ændringen af referenceåret alene, der trigger udløsningen af de potentielle restriktioner for permanente græsarealer.</p>	<p><i>Når økologerne i den kommende reform bliver omfattet af GLM 1, bliver deres arealer talt med i opgørelsen af landekvoten. Den samme tilgang og definition, som lægges til grund for opgørelsen af landekvoten, skal også gøres gældende for beregning af referencen i 2018.</i></p>
GLM 2	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening skønner, at GLM-kravet sandsynligvis ikke vil have reel effekt, da hovedparten udgøres af § 3- arealer, hvor der ikke i forvejen må pløjes m.v.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at konditionalitetskravene er basiskrav til støtteordninger, hvor der stilles et minimum af krav til landbrugerne. De udgør basiskrav for at bidrage til miljø- og klimaeffekter gennem støtteordninger.</i></p>
GLM 4	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer er utilfredse med udvidelse fra 2 til 3-meters bræmmer.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at det gøres frivilligt, hvis der gives incitament til bredere bræmmer via eco-scheme.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at kravet er forordningsbestemt, hvorfor der ikke kan afviges fra dette.</i></p> <p><i>Det overvejes, at lade bræmmer (inkl. 3 meter rundt om åbne vandløb og søer) være omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Der er ikke sammenhæng mellem GLM 4-kravet (vandmiljø) og eco-scheme biodiversitet (overbygning til GLM 8-med fokus på biodiversitet), hvorfor bredden for de vandløbsnære bræmmer altid skal være mindst 3 meter, også selvom der frivilligt udlægges bredere markbræmmer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p> <p><i>Bræmmer kan ikke anvendes som en vendingsplads.</i></p>
GLM 4	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at udvidelsen af bræmmer langs vandløb og søer fra 2 til 3 meter for fuglelivet er en god ændring.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker dog, at i og med at kravet kan opfyldes</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 4-kravet har fokus på miljøbeskyttelse, mens GLM 8-kravet har fokus på biodiversitet. Ved at pålægge beskyttelse en ekstra ny meter omkring åbne vandløb, vil der i forhold til i dag blive mulighed for 50 pct. mere natur.</i></p>

		under GLM 8, bidrager dette GLM-krav ikke nødvendigvis med ny natur.	
GLM 5	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at der skal sikres minimumsimplementering af GLM 5-kravet.	<i>Landbrugsstyrelsen vil minimumsimplementere GLM 5 vedr. erosion.</i>
GLM 6	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at kravet alene skal kunne opfyldes ved at etablere pligtige- og husdyrefterafgrøder.</p> <p>Såfremt dette ikke er muligt, skal det sikres, at der ikke er landmænd som vil komme i klemme, idet kravet kan give problemer for unge landbrugere og økologer.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at det undersøges, om kravet kan opfyldes på landsplan og procentsatsen nedjusteres.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 6-kravet ikke alene kan opfyldes med pligtige- og husdyrefterafgrøder, da det ikke er alle alternativer til efterafgrøder, der er beskrevet i plantedækkebekendtgørelsen, opfylder formålet med GLM 6.</i></p> <p><i>GLM 6 skelner ikke mellem typen af jorddække, kun at bar/sort jord ikke tæller med. Landbrug & Fødevarers bemærkninger om udfordringer for specialproduktion vil blive medtaget i det videre arbejde. Niveaulet for kravet er fastsat i den 2. høringsudgave af CAP-planen.</i></p> <p><i>GLM 6 kan ikke indføres som et krav på landsniveau frem for på bedriftsniveau. Der er under konditionalitet ingen krav som gælder på landsniveau. Sanktionssystemet for konditionalitet forudsætter, at overtrædelsen af kravet kan henføres til den enkelte landbruger. Det kan den ikke, hvis overtrædelsen er sket på landsniveau. Bekymringen for, at GLM 6 kravet risikerer at ramme erhvervet skævt, håndteres ved at undtage særlige afgrødetyper og bedriftstyper der, af hensyn til landbrugspraksis, vil have svært ved at overholde et krav om jorddække inden for den følsomme periode.</i></p>
GLM 6	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri bemærker, at GLM 6-krav indebærer plantedække på mindst 75 pct. af ejendommens markareal i den mest sårbare periode, dvs. efterår og vinter.</p> <p>Dansk Gartneri påpeger, at en række grøntsagsafgrøder høstes så sent på året,</p>	<i>Landbrugsstyrelsen er i gang med rammesætningen af kravet. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på problemstillingen vedrørende grøntsagsafgrøder der høstes sent på året. Disse særlige afgrødetyper bliver undtaget kravet.</i>

		at der ikke kan nås at etablere vintergrønne marker. Tilsvarende problemstilling gør sig gældende inden for planteskolebranchen.	
GLM 6	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening vurderer, at GLM 6 er negativ for agerlands ynglefugle og samtidig er det vanskeligt at bedømme effekt.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at planterester (stub) tæller med i opfyldelsen af GLM 6-kravet om jorddække.</i>
GLM 7	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening vurderer, at GLM 7 har en neutral effekt.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at konditionalitetskravene blot er basiskrav til den direkte støtte og støtte i søjle II efter artikel 65, 66 og 67, hvor der stilles minimumskrav til landbrugerne. Konditionalitetskravene sikrer, at de nuværende grønne krav bliver basiskrav for den direkte støtte, og at de videreudvikles således, at der som udgangspunkt opnås bedre miljø- og klima effekter.</i>
GLM 7	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer anfører, at GLM 7-kravet kan blive udfordrende for mindre landbrug. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at der bør stilles krav om tre afgrøder, når bedriften er mere end 45 ha. og procentsatsen for størrelsen af to og største afgrøder skal ikke nedjusteres.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at EU-Kommissionen har givet udtryk for, at hvis medlemslande implementerer GLM 7-normen som et krav om afgrødediversificering, bør der være et skærpet krav i forhold til nuværende grønne krav om flere afgrødekategorier.</i></p> <p><i>De skærpede krav bør sikre, at GLM 7-normens hovedformål opfyldes i henhold til at forbedre og bevare jordens dyrkningspotentiale. Derfor vil det være vanskeligt at lempe kravene, så afgrødediversificering med tre afgrødekategorier kun er gældende for bedrifter over 45 ha.</i></p> <p><i>Der pågår fortsat dialog med EU-Kommissionen om den endelige implementering af GLM 7. Fra dansk side arbejdes der for en løsning, der tilgodeser hensynet til erhvervet og samtidig sikrer en overholdelse af normen.</i></p>
GLM 7	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri finder, at et krav om årligt sædskifte bør begrænses til de	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 7-normen forventes at blive et krav om afgrødediversificering, som ligner det nuværende grønne krav om</i>

		<p>afgrøder, hvor det er fagligt begrundet.</p> <p>Dansk Gartneri mener, at de gældende krav om flere afgrøder (afgrødedifferentiering) især giver problemer for de mindre ejendomme, hvilket bør være et opmærksomhedspunkt ved implementering af de nye krav om afgrødedifferentiering.</p>	<p><i>flere afgrødekategorier. Som beskrevet i forslag til den danske CAP-plan forventes der kun at blive ændret på den tilladte andel af den største afgrødekategori, til at den største afgrødekategori højst må udgøre 70 pct. af bedriftens markareal. Årlig afgrøderotation kan anvendes som et alternativ til afgrødediversificering og forventes primært at blive anvendt af kartoffelproducenter.</i></p> <p><i>De mindre bedrifter på under 10 ha bliver ikke omfattet af GLM 7. Bedrifter på mellem 10 ha og 30 ha skal have minimum to afgrødekategorier, hvor den største ikke må udgøre en betragtelig andel.</i></p> <p><i>Som beskrevet i forslag til den danske CAP-plan i anden høring forventes der at blive ændret på den tilladte andel af den største afgrødekategori til at den største afgrødekategori højst må udgøre 70 pct. af bedriftens markareal. Den præcise andel pågår der fortsat dialog med EU-Kommissionen om at få fastsat. Der vil ligesom i dag være en bred vifte af afgrødekategorier (også indenfor gartneriafgrøder), der kan anvendes som forskellige afgrødekategorier.</i></p> <p><i>Årlig afgrøderotation kan anvendes som et alternativ til afgrødediversificering og forventes primært at blive anvendt af kartoffelproducenter.</i></p>
GLM 7	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug indstiller, at det eksisterende GLM 7-krav videreføres. En obligatorisk ordning med årligt sædskiftekrav fungerer ifølge Bæredygtigt Landbrug ganske enkelt ikke som en generel regel.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at EU-Kommissionen har givet udtryk for, at hvis medlemslande implementerer GLM 7-normen som et krav om afgrødediversificering, bør der være et skærpet krav i forhold til nuværende grønne krav om flere afgrødekategorier. De skærpede krav bør sikre, at GLM 7-normens hovedformål sikres om at forbedre og bevare jordens dyrkningspotentialer</i>
GLM 8	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer ønsker også mulighed for at opfylde kravet med efterafgrøder og kvælstoffikserende	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor ønsket om at undtage bestemte landbrug fra forpligtelsen om at udlægge mindst 4 pct. ikke-produktive</i>

		<p>stoffer og ikke de facto braklægningskrav.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker desuden, at bedrifter under 10 ha. skal være undtaget. Dertil skal der indføres omregningsfaktor for småbiotoper højere end 1.</p>	<p><i>elementer på bedriftens omdriftsarealer ikke imødekommes.</i></p> <p><i>Det er samtidig i landbrugsaftalen bestemt, hvilke elementer kravet kan opfyldes med. Det er besluttet, at de kvælstoffikserende afgrøder ikke indgår i denne opfyldelse, da dette vil medføre, at der vil blive udlagt langt færre af de andre elementer som brak, markbræmmer og småbiotoper mv. der generelt bidrager med større effekter vedr., biodiversitet, klima og miljø.</i></p> <p><i>Det er kun påkrævet af EU-Kommissionen, at der skal gøres brug af omregningsfaktorer, hvis kravet opfyldes med efterafgrøder. Da efterafgrøder ikke er medtaget som element i Danmark, er det derfor ikke relevant, da det bør være op til den enkelte landbruger at bestemme, hvilke af de ikke-produktive elementer, der giver mest mening at anvende til opfyldelse af kravet på bedriften. Omregningsfaktorer vil endvidere påvirke de forventede antal ha og derved effekten af kravet i forhold til den allerede indgåede landbrugsaftale.</i></p>
GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at eksisterende diger, læhegn og småbiotoper liggende i kanten af markblokken også kan tælle med i opfyldelsen af kravet. Desuden skal det undersøges, om f.eks. striber mellem arealer med solpaneler og BNBO-arealer kan tælle med i opfyldelsen af kravet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor det er besluttet, at eksisterende elementer som diger og læhegn, der ligger udenfor markblokken, ikke kan indgå i opfyldelse af GLM 8. Det er kun muligt at inkludere elementer, der ligger på eller indenfor markblokken.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at BNBO-arealer kan indgå, hvis de er anmeldes med brak og opfylder forpligtelserne herom, hvilket også er gældende under de grønne krav i dag. Landbrugsstyrelsen vil undersøge, om arealer med solpaneler kan indgå i opfyldelse af kravet.</i></p>
GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer anfører, at det bør være tilladt for dyr at færdes på ikke-produktive elementer som f.eks. småbiotoper.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at der ifølge EU-Kommissionen ikke må foretages nogle former for produktion på ikke-produktive elementer. Dette omfatter også, at der ikke må foretages slæt eller afgræsning med henblik på produktion af mælk, kød, uld, læder mv. De ikke-produktive elementer, der</i></p>

			<i>indgår i GLM 8, er således underlagt disse restriktioner.</i>
GLM 8	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at brakarealer, der anmeldes under GLM 8, ikke må blive til permanent græs.	<i>Der afventes pt. de endelige guidelines fra EU-Kommissionen om permanent græs og GLM 8. Dog forventer Landbrugsstyrelsen, at brak, der indgår i opfyldelsen af GLM 8, pauser permanent græs status på samme vis som brak under MFO i dag.</i>
GLM 8	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser mulighed for at der kan udpeges erstatningsarealer, såfremt et areal under GLM 8 bliver underkendt til opfyldelsen af kravet.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at udpege erstatningsarealer enten via småbiotoper uden produktion, der er indmeldt via bruttoarealmodellen, eller via eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Hvis et areal under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed indgår i opfyldelsen af GLM 8, vil det dog ikke være muligt at opnå ekstra støtte for dette areal under eco-schemet, fordi der skal sikres mod dobbeltkompensation.</i>
GLM 8	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri finder, at der i GLM 8-kravet bør kunne medregnes læhegn ved opgørelsen af kravet om 4 procent ikke-produktive arealer på lige fod med andre småbiotoper.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til landbrugsaftalen af 4. oktober 2021, hvor det er besluttet, at de elementer, der kan anvendes til opfyldelse af GLM 8, omfatter følgende arealer og elementer: brak, bestøverbrak, blomsterbrak, markbræmmer, markkrat, småbiotoper, GLM-søer og – fortidsminder samt tilhørende 2-3 meter bræmmer.</i> <i>Årsagen til, at læhegn ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8 er, at læhegn findes i landbrugslandskabet i forvejen og bidrager således ikke til mereeffekter foruden, at det støtteberettigede areal vil blive udvidet med læhegnareale.</i> <i>Derudover er EU-kravene til læhegnenes placering, indhold og udformning meget komplekse, hvilket vil give udfordringer for både landbrugere og administration at leve op til.</i>
GLM 8	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund opfordrer til, at der sikres den størst mulige effekt, og at fremtidige aktivitetskrav, slåningsfrister, krav til plantedække mv.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at et krav på 4 pct. vil betyde, at de fleste bedrifter vil være nødsaget at udlægge ekstra arealer med brak, bræmmer eller småbiotoper for at kunne efterleve kravet, hvorved mængden af ikke-produktive arealer fordobles i forhold til i dag.</i>

		<p>tilpasses formålet med at forbedre biodiversitet i landbrugslandet.</p> <p>Danmarks Jægerforbund opfordrer desuden til, at der indføres et reference år for støtteberettigede arealer såsom 2021.</p> <p>Danmarks Jægerforbund mener ikke, at GLM 8-kravet reelt sikrer 4 pct. af omdriftsarealet til levesteder i landbrugslandet, da både beskyttede GLM landskabslementer og vandløbsbrømmer (GLM 4) indgår i opfyldelsen.</p>	<p><i>Brobygningen mellem GLM 8-kravet og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed kan sikre et stærkere incitament for at landbrugeren frivilligt vil udlægge flere arealer med et ikke-produktivt formål.</i></p> <p><i>GLM 8-kravet er først gældende fra 2023, og der findes ikke hjemmel til at koble kravet til en referenceperiode. Fremover vil eksisterende ikke-støtteberettigede naturelementer (markkrat) kunne anvendes til at opfylde GLM 8-kravet, hvilket kan sikre bevarelsen af eksisterende naturelementer. Kun arealer, som var et naturlignende fradragsareal til grundbetaling senest i 2022 (året før reformstart) vil kunne anvendes som et markkrat-element. Dette omfatter dog ikke læhegn.</i></p>
GLM 8	Danske Mælkeproducenter	<p>Danske Mælkeproducenter mener, at andelen af brak, der øges til 4 pct. samt anvendelse af 3-meter brømmer omkring søer og vandløb er ekspropriation af landbrugers råderet over produktionsareal.</p> <p>Dansk Mælkeproduktion bemærker desuden, at GLM 8 har karakter af erstatningsfri regulering, hvilket er uacceptabelt.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at GLM 8 er et basiskrav, som alle medlemsstater forpligtes til at implementere overfor de landbrugere, der søger EU-støtte. Dette kan Danmark ikke afvige fra.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der derimod er mulighed for at undtage små brug fra kravet samt brug med store andele af brak, bælgeplanter, græs og permanent græs. Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor det er besluttet ikke at undtage landbrug fra forpligtelsen om at udlægge mindst 4 pct. ikke-produktive elementer på bedriftens omdriftsarealer. Dette skyldes, at alle landbrug skal bidrage med at udlægge ikke-produktive elementer og arealer for at forbedre biodiversiteten.</i></p>
GLM 8	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening mener ikke, at den ønskede effekt først opnås fuldt ud, hvis 10 pct. kravet gennemføres på ejendomsniveau,</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 8-kravet ifølge EU-forordningen skal udmøntes på bedriftsniveau, hvor omfanget (arealstørrelse) af kravet afhænger af bedriftens omdriftsareal.</i></p>

		<p>subsidiært i forpligtende samarbejder på ejerlavs- eller tilsvarende geografisk niveau.</p>	<p><i>GLM 8-kravet skal udgøre mindst 4 pct. af bedriftens omdriftsareal, men der kan gives én pct. rabat på GLM 8-kravet (dvs. 3 pct.), hvis landbrugeren sideløbende også frivilligt udlægger mindst 7 pct. flere ikke-produktive elementer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p> <p><i>Der er således mulighed for, at kravet kan sættes endnu højere op end de mindst påkrævede 4 pct. Dette vil dog være for indskrænkende for visse bedriftstyper, hvorfor det i stedet for er besluttet, at supplere dette krav med en frivillig ordning som eco-scheme biodiversitet, således at der gives ekstra støtte for at udlægge yderligere elementer end påkrævet via basiskravet.</i></p>
GLM 8	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener, at eksisterende biotoper udenfor markblokken skal kunne tælle med i opfyldelse af GLM 8.</p> <p>Økologisk Landsforening anfører, at der er landbrugere, der af egen vilje har givet plads til småbiotoper og levende læhegn uagtet, at det betød, at arealerne mistede landbrugsstøtte. Det er derfor urimeligt, hvis disse landbrugere ikke præmieres for dette, men skal finde nye 4 pct. som skal udlægges til småbiotoper og brak. Landbrugerne skal derfor have mulighed for at rette deres markkort til, så de lægger eksisterende småbiotoper til.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at læhegn gennem flere reformperioder ikke har været en del af det støtteberettigede areal samt at læhegn heller ikke har kunne indgå i opfyldelsen af MFO under de grønne krav i den nuværende reform. Dette fortsætter fremover.</i></p> <p><i>Der henvises ydermere til landbrugsaftalen af 4. oktober 2021, hvor det bliver muligt, at udlægge nye læhegn som småbiotoper, hvorved disse bliver støtteberettigede. Derudover bliver der mulighed for, at landbrugeren kan anvende markkrat, der ligger midt i marken i opfyldelsen af GLM 8, hvorved de bliver støtteberettigede.</i></p>
GLM 8	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening har den opfattelse, at den ønskede effekt først opnås fuldt ud, hvis 10	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 8-kravet ifølge EU-forordningen skal udmøntes på bedriftsniveau, hvor omfanget (arealstørrelse) af kravet afhænger af bedriftens omdriftsareal.</i>

		<p>pct. kravet gennemføres på ejendomsniveau, subsidiært i forpligtende samarbejder på ejerlavs- eller tilsvarende geografisk niveau.</p>	<p><i>Kravet skal ifølge forordningen udgøre mindst 4 pct. af bedriftens omdriftsareal, men der kan gives én pct. rabat på GLM 8-kravet (dvs. 3 pct.), hvis landbrugeren sideløbende også frivilligt udlægger mindst 7 pct. yderligere ikke-produktive elementer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Der er således mulighed for, at kravet kan sættes endnu højere op end de mindst påkrævede 4 pct. Dette vil dog være for inddrænkende for visse bedriftstyper, hvorfor det i stedet for er besluttet i landbrugsaftalen, at supplere dette krav med en frivillig ordning om eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, således at der gives ekstra støtte for at udlægge yderligere elementer end påkrævet via basiskravet.</i></p>
GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger at det er vigtigt, at kravet om forbud mod beskæring af træer og buske og hække i fuglenes ynglesæson udmøntes på en måde, så det sikres, at det er muligt at beskære, når det er muligt at færdes på arealerne.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at det er vigtigt, at der gives en klar definition af perioden, og at der fastsættes en samlet tid, som gælder for alle fugle, og at perioden ikke er længere end, hvad der er fastsat i det nuværende krav.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og med i det videre arbejde.</i></p>
GLM 9	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening vurderer, at effekten af GLM 9 er neutral.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at GLM 9 er en direkte videreførelse af det eksisterende krav. GLM 9 bidrager således ikke til en øget effekt sammenlignet med nuværende regelsæt.</i></p>

Social konditionalitet	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at social konditionalitet bør ske som minimumsimplémentering.</p> <p>Landbrug & Fødevarer anbefaler, at landbrugere ikke kun mødes af trusler om sanktioner, men også af konkrete forslag til, hvordan vedkommende kan få hjælp til at udbedre forholdene.</p> <p>Landbrug & Fødevarerforholder sig kritiske overfor hvordan man skal indlemme et område med objektivt ansvar (arbejds miljøloven) i et område, der anvender culpa-normen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig Landbrug & Fødevarers bemærkninger. Social konditionalitet vil i overensstemmelse med CAP-planforordningens art. 11a finde anvendelse fra 1. januar 2025 i Danmark. Den nærmere beskrivelse af social konditionalitet er i lyset heraf ikke beskrevet detaljeret i CAP-planen, da det ikke er muligt at give denne beskrivelse på nuværende tidspunkt. En mere detaljeret beskrivelse af social konditionalitet i Danmark tilføjes på et senere tidspunkt. Landbrugsstyrelsen arbejder sammen med relevante myndigheder om implementeringen af social konditionalitet, herunder Arbejdstilsynet og Beskæftigelsesministeriet.</i></p>

Søjle I

Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
Slagtepræmie	<p>Dyrenes Beskyttelse</p> <p>Økologisk Landsforening</p>	<p>Dyrenes beskyttelse påpeger, at der ikke, udover slagtepræmien for kalve, lægges op til ordninger under søjle I, som støtter dyrevelfærd i udkastet til den danske CAP-plan.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse og Økologisk Landsforening mener også, at det bør undersøges, om der skal stilles øgede krav til slagtepræmien, såsom krav om øget dyrevelfærd i form af adgang til græsningsarealer eller lignende.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at slagtepræmie, udover at opretholde rentabiliteten i erhvervet samt fastholde arbejdspladser i Danmark, har til formål at forbedre dyrevelfærd med fortsat fokus på at mindske antallet af aflivninger ved fødslen, samt eksporten af spædekcalve, som har været stigende i de seneste år.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser desuden til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
Slagtepræmie	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at vægtgrænsen hæves til	Landbrugsstyrelsen noterer sig Landbrug & Fødevarers bemærkning om vægtgrænsen. Beslutning om at

		<p>minimum 160 kg. for at understøtte en mere bæredygtig landbrugsindkomst. I forslaget til CAP-planen fremgår det, at 223.714 dyr vil være omfattet af ordningen. De seneste 5 år har dette tal ligget væsentligt højere. Med de nye tiltag åbnes der for yderligere flere dyr i ordningen. Derfor vil præmien pr. dyr blive væsentligt lavere end det beløb.</p>	<p><i>ændre vægtgrænsen til 130 kg er en politisk beslutning vedtaget i forligskredsen bag kvægaftalen 2014.</i></p> <p><i>Antallet af dyr opjusteres til 273.259 dyr, så det afspejler den forventede tilgang af flere dyr som følge af de ændrede vægt- og alderskriterier for at opnå støtte under slagtepræmieordningen.</i></p>
Eco-schemes generelt	Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landdistrikternes Fællesråd finder det beklageligt, at kun 19,4 procent i 2023 stigende til 29,4 procent i 2027 af landbrugsarealet kvalificerer sig til at have adgang til eco-schemes.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at indgå i eco-schemes for biodiversitet og bæredygtighed, hvor landbrugeren kan få betaling for at forpligte sig til at udlægge yderligere elementer end påkrævet under GLM 8 under konditionaliteten. Ligeledes forventes der mulighed for at opnå støtte fra eco-scheme for planter ved at anvende en øget afgrødediversificering på omdriftsarealer med henblik på dyrkning af afgrøder, der kan indgå i human konsum eller bidrage til at mindske importen af proteinafgrøder fra verdensmarkedet til brug i dyrefoder.</i></p>
Eco-schemes generelt	<p>Danmarks Jægerforbund</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening</p>	<p>Danmarks Jægerforbund og Dansk Ornitologisk Forening hæfter sig ved, at flere ordninger potentielt har en del dødvægt fra landbrug, der blot skal fortsætte nuværende praksis.</p> <p>Danmarks Jægerforbund mener samtidig, at der er relativt begrænsede udvalg af mulige eco-schemes, som reelt set ikke er mulige for landbrugere at benytte sig af.</p> <p>Eftersom eco-schemes er 1-årige mener Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at alle eco-schemes stiller krav til landbrugeren om at levere en landbrugspraksis, der er mere vidtgående end de krav, som landbrugeren i forvejen skal opfylde.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser derudover fsva. ordningen miljø- og klimavenlig græs, at en klassifikation af et græsareal som permanent græs ikke indebærer, at arealet ikke må pløjes. Derudover vil en udelukkelse af permanente græsarealer fra ordningen miljø- og klimavenlig græs vil give incitament til oppløjning af permanente græsarealer. Dette ville modarbejde ordningens formål og øge risikoen for, at Danmark falder under referenceniveauet for permanent græs, som er et krav under GLM 1</i></p> <p><i>Fsva. udbuddet af eco-schemes henvises der til den politisk aftale af 4. oktober</i></p>

		Jægerforbund, at det er afgørende, at de designes så de målrettes arter, der trives med høj dynamik.	<i>2021. Landbrugsstyrelsen henviser desuden til muligheden for at indgå i eco-schemes for biodiversitet og bæredygtighed, hvor landbrugeren kan få betaling for at forpligte sig til at udlægge yderligere elementer end påkrævet under GLM 8 under konditionaliteten. Ligeledes forventes der mulighed for at opnå støtte fra eco-scheme for planter ved at anvende en øget afgrødediversificering på omdriftsarealer med henblik på dyrkning af afgrøder, der kan indgå i humant konsum eller bidrage til at mindske importen af proteinafgrøder fra verdensmarkedet til brug i dyrefoder.</i>
Eco-schemes generelt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der indføres en række ”sovende biodiversitetsordninger” i CAP-planen, som kan introduceres, hvis der ikke er fuldt træk på de 6 foreslåede eco-schemes.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der indgår seks eco-schemes. Landbrugsstyrelsen bemærker, at det med performancerammen er vanskeligt, at indføre sovende ordninger, idet der stilles krav til planlægning af ordningerne jf. EU-forordningen.</i>
Eco-schemes generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling, anbefaler additive eco-scheme ordninger, der kan kombineres og giver landmanden større incitament til at øge sin indsats for henholdsvis miljø, klima og biodiversitet. De bør desuden gøres flerårige og mindre komplekse.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der indgår seks eco-schemes.</i>
Eco-schemes generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening mener, at jo mere indgribende overfor produktionen et tiltag er, jo mere fælles gode opnås der, desto højere skal landbrugerne honoreres. Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at eco-	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at der med eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed gives incitamentsbetaling for ekstra indsats ud over de forpligtelser, som landbrugeren skal leve op til under GLM 8. Det er ikke muligt at fastlægge støttesatsen ud fra værdien af et fælles gode som landbrugeren tilvejebringer. Der kan med eco-schemes anvendes kompensation for tabt indtægt og</i>

		schemes tillader incitamentsbetaling, dvs. betaling ud over tabt indtægt.	<i>merudgift, eller der kan ydes et tillæg til basisindkomststøtten, som kan indeholde et element af direkte indkomststøtte, forudsat at der ikke stilles krav, der kun kan opfyldes vha. produktion eller krav relateret til- eller baseret på produktionstype eller -mængde. EU-reglerne for landbrugsstøtte bygger på WTO-aftalen om landbrug.</i>
Eco-schemes generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at eco-schemes bygges op som progressive ordninger med stigende betaling, desto længere tid ordningerne gælder.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og med i det videre arbejde. Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling stiller spørgsmålstejn ved, hvorvidt eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed bidrager til biodiversiteten sammenlignet med f.eks. ekstensiv afgræsning. Rådet for Grøn Omstilling finder det unødigt komplekst, at anvendelsen af eco-schemet reducerer krav om småbiotoper jf. GLM 8 fra 4 til 3 pct., i stedet for blot at anse eco-schemet som et frivilligt supplement til GLM 8-kravet om udlægning af mindst 4 pct. ikke-produktive elementer.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed har et andet formål end ekstensiv afgræsning. Dette eco-scheme har til hensigt at sikre flere ikke-produktive elementer på landbrugsarealerne, hvor der er behov for flere spredningskorridorer og levesteder for dyr og planter i det dyrkede landbrugslandskab. Ekstensiv græsning støttes til gengæld via den 5-årige tilskudsordning pleje af græs- og naturarealer. Denne ordning har til formål at bevare og forbedre biodiversiteten på eksisterende lysåben natur af høj biodiversitetsmæssig værdi, hvor effektpotentialet ved ekstensiv pleje er størst. Medlemsstaterne kan ifølge forordningen ikke afvige fra at give ansøgerne den ene procentvise rabat under GLM 8, hvis der er udlagt mindst 7 pct. ikke-produktive elementer på omdriftsarealer via eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Biavlerforening	Danmarks Biavlerforening støtter eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) bæredygtighed, men beklager den relativt	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-schemet hæves til 685 mio. kr.</i>

		lave prioritering med blot 585 mio. kr.	
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening hilser eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) velkomment, men efterlyser en større finansiel tildeling og større ambitioner i henhold til udlægning af hektarer.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at eco-schemet burde tilføres langt flere midler, således at det sammenlagt med de 4 pct. GLM 8-arealer og frivillige initiativer inden for bruttoarealmodellen bliver realistisk at nå biodiversitetsstrategiens 10 pct. mål på ejendomsniveau.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-schemet hæves til 685 mio. kr.</i>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	WWF Verdensnatur-fonden	WWF Verdensnaturfonden efterspørger en vurdering af og redegørelse for, hvordan risikoen for etablering af økologiske fælder løses i forbindelse med eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at da der gives betaling for at lade dele af ejendommens landbrugsarealer være udlagt under dette eco-scheme, gives der dermed et incitament for, at landbrugeren kan fastholde samme elementer på samme areal år efter år. Derved mindskes problemet med økologiske fælder.</i></p> <p><i>Braklagte arealer, der kan anvendes under dette eco-scheme, skal have en årlig landbrugsaktivitet, hvorfor det ikke forventes, at der vil kunne skabes økologiske fælder på et brakareal.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	WWF Verdensnatur-fonden	WWF Verdensnaturfonden udtrykker bekymring over eco-schemets manglende mulighed for permanente udtag af natur. WWF Verdensnaturfonden opfordrer til, at ordningen sikrer	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til EU-forordningen, som medfører, at alle eco-schemes er 1-årige grønne støtteordninger. Det forventes, at de ikke-produktive elementer udlagt efter eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed vil ligge på samme areal flerårigt. Derved minimeres problemet med økologiske fælder.</i>

		<p>permanent udtag og ikke kun for et enkelt år.</p> <p>Derudover mener WWF, at der bør der stilles krav om, at der ikke udsås kulturgræs på de støttede arealer. Endelig bør der være en plan for at fremme ordningen, hvis der ikke sikres tilstrækkeligt afløb.</p>	<p><i>Kombineret med de ikke-produktive elementer under GLM 8-kravet og småbiotoper under bruttoarealmodellen, så gives et godt incitament til at lade naturlignende arealer ligge på samme areal flerårigt.</i></p> <p><i>Det forventes ikke, at der vil blive stillet eksplicit krav til indholdet af småbiotoper under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, hvorfor landbrugeren derfor kan udså kulturgræsser, så længe at arealet ikke udnyttes produktionsmæssigt. Ligeledes kan braklagte arealer anvendes, som i forvejen kan bestå af kulturgræsser.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at brak som eco-scheme-element, ikke bør udlægges med græs.</p> <p>Eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) vil ifølge Dansk Ornitologisk Forening være meget mere værdifuldt, hvis den 'etableres' som selvsåede 1-årige urter, hvilket bør være en forudsætning for tilskud.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker desuden, at hvis der skal slækkes på krav til plantedække, bør det i stedet for 50 pct., være f.eks. 25 pct.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed bygger ovenpå de samme elementer, som kan anvendes under GLM 8-kravet om ikke-produktive elementer, hvilket indebærer slåningsbrak, blomsterbrak samt bestøverbrak.</i></p> <p><i>På baggrund af kravet om ingen produktion må det afslåede plantemateriale ikke fjernes fra marken. Dog er det tilladt at opsamle eller skårlægge det afslåede plantemateriale på en brakmark, så der kan komme lys til bundvegetationen og danne grobund for selvsåede urter. Det bliver herudover fortsat muligt at udså hele brakmarken med 1- og 2-årige blomsterblandinger.</i></p> <p><i>Af miljømæssige hensyn er der i dag krav om 100 pct. plantedække på braklagte arealer fra 31. maj og resten af kalenderåret. Det forventes uændret i den kommende reformperiode.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening opfordrer til, at der udvikles et evidensbaseret katalog over virkemidler, som den enkelte landbruger kan tage i anvendelse på sine eco-scheme arealer til fremme af de mest truede arter.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til biodiversitetsvirkemiddelkataloget, som er udgivet af Aarhus Universitet, og som beskriver konkrete anbefalede virkemidler på landbrugsarealer. Med de nye småbiotoper kan landbrugeren selv 'planlægge', hvordan den enkelte småbiotop skal se ud med udgangspunkt i Aarhus Universitets biodiversitetsvirkemiddelkatalog.</i></p>

Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) kan medføre en vis dødvægt, hvis den fører til, at der gives tilskud til naturelementer, der udlægges på baggrund af biotopplan.	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed vil bl.a. nye arealer med småbiotoper blive støtteberettiget. Der er altså tale om nuværende landbrugsarealer, som udlægges som ny natur. Hvert element under dette eco-scheme skal mindst udgøre 0,5 ha, hvilket kan give anledning til store arealmæssigt urørte arealer. Det vil blive tilføjet i CAP-planen, at eksisterende naturelementer, der enten har en HNV-værdi (High Nature Value) på 5 eller derover, eller arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3-registrering, eller som er underlagt Natura2000-forpligtigelse ikke kan anvendes under dette eco-scheme.</i></p> <p><i>Ligeledes vil de ekstensiv drevne græsarealer, som er omfattet af et 5-årigt tilsagn til søjle II ordningen pleje af græs- og naturarealer heller ikke kunne anvendes under dette eco-scheme.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at definitionen af småbiotoper i eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) bør være rummelig, således at f.eks. temporære vandhuller/lavninger kan komme med.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener derudover, at der bør stilles krav om, at der ikke udsås kulturgræs på de støttede arealer. Endelig bør der være en plan for at fremme ordningen, hvis der ikke er afløb.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at definitionen af småbiotoper er rummelig, hvorfor der er gode muligheder for at udlægge de foreslåede vandhuller/lavninger som småbiotoper.</i></p> <p><i>De arealer eller elementer, der indgår i ordningen, må ikke anvendes til produktion. Arealerne skal således ligge urørt i hele kalenderåret, hvor der på brakarealer er et årligt krav om slåning, og det er kun muligt i løbet af støtteåret at tilså arealet med en blomsterblanding. Arealer med småbiotoper må ikke slås, idet formålet er at sikre opvækst af selvsået vegetation. Dog må småbiotoperne tilplantes med træer og buske med henblik på at forbedre biodiversiteten, og uden at de anvendes til produktion. Hvis et brakareal indmeldt under denne ordning udsås med kulturgræs efter 1. januar, vil det derfor blive anset som produktion.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer anfører, at der bør sættes endnu flere	Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-scheme for biodiversitet og

		<p>midler af til en bredere ordning for bæredygtig produktion og biodiversitet.</p> <p>I forhold til den foreslåede ordning, er der brug for flere biodiversitetsvirkemidler.</p>	<p><i>bæredygtighed indgår og hæves til 685 mio. kr.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) bør målrettes specifikt mod rødlistede fugle i landbrugslandet.</p> <p>Der bør desuden stilles særlige betingelser ved udlægning af slåningsbrak under dette eco-scheme, som bør udlægges med naturlig fremspiring og ikke ved udsåning af kulturgræsser. Ligeledes mener Danmarks Jægerforbund at slåningsperioden bør rykkes.</p>	<p><i>Formålet med eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed er at forbedre levesteder generelt for en lang række dyr og insekter, hvorfor det ikke vil være hensigtsmæssigt kun at målrette de rødlistede arter.</i></p> <p><i>Eco-schemet kan ikke stå alene, men skal ses i sammenhæng til GLM 8-kravet (konditionalitet) og bruttoarealmodellen, hvorfor det er den samlede sum af alle småbiotoper og andre ikke-produktive elementer, der kan give den ønskede effekt på naturindholdet på landbrugsarealer.</i></p> <p><i>Da eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed bygger ovenpå GLM 8-kravet om ikke-produktive elementer, så vil slåningsbrak også kunne anvendes. Da det er muligt at opsamle eller skårlægge det afslåede plantemateriale på en brakmark, så vil det give mulighed for at lade sollys komme ned til bundvegetationen og danne grobund for selvsåede urter.</i></p>
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Naturfredningsforening Økologisk Landsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening mener, at afgræsning skal være muligt hvis biodiversitet er målet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der ifølge EU-Kommissionen ikke må ske nogle former for produktion på ikke-produktive elementer – dette omfatter også, at der ikke må foretages afgræsning eller slæt med henblik på produktion af mælk, kød, uld, læder mv. De ikke-produktive elementer, der indgår i GLM 8, er således underlagt disse restriktioner. Dog er det muligt at fastsætte yderligere krav og forpligtelser under eco-schemes for biodiversitet og bæredygtighed og det er pt. ved at blive overvejet om der kan tillades afgræsning på småbiotoper der indmeldes via denne ordning. Der gøres opmærksom på, at småbiotoper der</i></p>

			indmeldes under bruttoarealmodellen godt må afgræsses.
Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening påpeger, at hold af drøvtyggere er særligt berettiget af, at de har en dobbeltrolle, hvor de medvirker til at opretholde en lysåben natur samtidigt med, at de bidrager med produkter til køkkenet fra disse arealer. Afgræsning af arealerne vil kunne sikre bedre biodiversitet, øge kulstoflagring i jorden samtidigt med, at arealerne fortsat indgår i fødevareforsyningen til mennesker.</p> <p>Det fremgår af udkastet, at arealet skal vedligeholdes, så der ikke sker opvækst af træer og buske af hensyn til at sikre, at arealet nemt kan indgå i driften igen. Eftersom der ikke må gå dyr på, så må der menes, at det skal slås med brakpudser, som ikke nyder stor anerkendelse i biologkredse, eller arealet skal løbende tages med i produktion, hvilket også forringer dets bidrag til biodiversitet.</p> <p>Økologisk Landsforening mener, at forslaget vil betyde, at landmænd der for alvor vil fremme biodiversitet på deres arealer skal udlægge dem med skovlandbrug eller anmelde dem som småbiotoper under bruttoarealmodellen eller gå ind under bruttoarealmodellen,</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen anfører, at afgræsning af småbiotoper er muligt under bruttoarealmodellen. Der findes ordninger til pleje af græsarealer, hvis der ønskes ekstensiv afgræsning.</i></p> <p><i>Arealer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed skal holdes ikke-produktivt, hvilket afskærer muligheden for afgræsning.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen undersøger, hvordan ordningen kan gøres så fleksibel som muligt for at tilgodese flest mulige hensyn.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at betingelsen om, at landbrugsarealer skal friholdes for opvækst af træer og buske, er et gældende EU-krav, der skal sikre, at arealerne til enhver tid kan anvendes til dyrkning eller afgræsning. Dog tillades klynger af træer og buske under 100m², ligesom der pr. ha tillades spredt forekomst af enkeltstående træer. Med indførslen af bruttoarealmodellen bliver det muligt at have endnu flere træer og buske på arealet, hvis de anmeldes under bruttoarealmodellen. Indførslen af småbiotoper under hhv. bruttoarealmodellen, GLM 8 og eco-schemets for biodiversitet og bæredygtighed medfører, at disse undtages fra driftslovens krav om rydningspligt, hvilket er i proces. Kravet om at småbiotoper under bruttoarealmodellen ikke må udgøre mere end 0,5 ha pr. småbiotop skal sikre støtte til sammenhængende småbiotoper. Det er dog muligt på samme areal at kombinere småbiotoper under bruttoarealmodellen (op til 0,5 ha) med hele marker (over 0,5 ha.) udlagt som småbiotoper under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p>

		<p>da de dermed kan lade dyr græsse på arealerne. Dermed går de glip af biodiversitetsbetaling. Det betyder, at dem der gør mest for biodiversitet får mindst betaling.</p> <p>Økologisk Landsforening påpeger desuden, at kravet om, at småbiotoper mindst skal være 0,5 ha. 7pct. med småbiotoper er 7pct., uanset om arealet er sammensat af små eller store arealer skal slettes. Små småbiotoper giver stor randeffekt, hvilket er vigtigt. I forhold til naturen er det bedste at have en blanding af store sammenhængende arealer og små arealer med randeffekter.</p>	
Eco-scheme for planter	Danmarks Biavlerforening	<p>Danmarks Biavlerforening anbefaler, at brugen af bibestøvning indarbejdes i, hvorved man sikrer en mere miljø- og klimavenlig produktion af adskillige afgrøder, idet man optimerer udbyttet uden ekstra klimabelastning og øget miljøbelastning fra gødning og pesticider</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med henblik på at fastholde og forbedre jordens dyrkningspotentiale.</i></p>
Eco-scheme for planter	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener, at eco-scheme for planter i praksis vil fungere som en passiv arealstøtte.</p> <p>Økologisk Landsforening påpeger, at eco-schemet ikke vil få flere konsumafgrøder ud på markedet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med særlig henblik på kategorier af afgrøde, der kan indgå i humant konsum. Eco-scheme ydes som en arealbaseret betaling.</i></p>

		<p>Økologisk Landsforening foreslår i stedet, at indsatsen for flere konsumafgrøder skal handle om markedsudvikling, hjælp til opstart af nye produkter, køkkenindsatser og sortsudvikling ift. i økologien, hvor vi har behov for andre sorter end dem, som vi har udviklet til konventionelle foderafgrøder.</p>	
Eco-scheme for planter	Danske mælkeproducenter	<p>Danske Mælkeproducenter anfører, at det er problematisk og uforståeligt, at lupiner ikke er med, da proteinindholdet og aminosyresammensætningen er favorabel i foderrationer til malkekøer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med særlig henblik på kategorier af afgrøder, der kan indgå i humant konsum.</i></p>
Eco-scheme for planter	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er særligt vigtigt, at eco-scheme for planter sikrer en kompensation for producenter af sukkerroer og stivelseskartofler, der vil blive ramt af udjævningen af støtten.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger desuden, at det er vigtigt, at budgettet for ordningen løbende kan justeres opad, da der kan forventes en øget produktion af plantebaserede fødevarer de kommende år.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at afgrøderne sukkerroer og stivelseskartofler vil kunne indgå i ordningen. Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor budget for støtteordningen er fastlagt.</i></p>
Eco-scheme for planter	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at en øget diversitet i afgrøder er positiv, men flere af de nævnte afgrøder har meget høje behandlingsindeks for pesticider, hvilket der</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med henblik på at fastholde og forbedre jordens dyrkningspotentialer.</i></p>

		<p>bør stilles krav til for at modtage supplerende støtte via dette eco-scheme.</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker desuden, at dette eco-scheme ikke giver ekstra værdi for pengene, hos de landmænd der i forvejen dyrker de nævnte afgrøder.</p>	
Eco-scheme for planter	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri finder imidlertid ikke, at støtten til eco-scheme for planter skal være betinget af et krav om afgrødedifferentiering, som er mere vidtgående end GLM 7.</p> <p>Dansk Gartneri påpeger, at frugt, grønt, bær m.v. i sig selv en afgrødedifferentiering.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med henblik på at fastholde og forbedre jordens dyrkningspotentiale. Der kan kun ydes støtte fra eco-schemes til forpligtelser, der er mere vidtgående, end de krav, landmanden i forvejen skal opfylde i konditionaliteten.</i></p>
Eco-scheme for planter	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at eco-scheme for planter bliver gennemarbejdet.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at eco-scheme for planter designes til at virke i praksis for at der bliver dyrket og avlet afgrøder til human konsum for at sikre optimal brug af disse mange penge.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at der er en risiko for, at eco-schemet kommer til at sikre afløb for CAP-midler snarere end at sikre en reel stigning i disse afgrøder.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-scheme planter indgår med henblik på at understøtte produktionen af afgrøder, der kan anvendes til humant konsum.</i></p>

		<p>ønsker en omlægning af landbrugsproduktionen , så den bliver mindre domineret af animalsk produktion og mere præget af afgrøder direkte til humant konsum.</p>	
Eco-scheme for planter	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at eco-scheme for planter bør opdeles i konsum- og foderafgrøder, eller at en andel – mindst halvdelen - øremærkes til konsumafgrøder.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-schemet planter indgår med henblik på at understøtte produktionen af afgrøder, der kan anvendes til humant konsum.</i>
Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening forudser en positiv effekt for især engfuglene i ådale, men påpeger samtidigt at tilskuddet kombineres med krav til slæt-tidspunkt (tidligst 1. juli og gerne senere).</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der stilles krav om særligt udviklede maskiner til slæt, som kan køre på våd bund. Det relativt høje arealtilskud kan potentielt reducere incitamentet for den enkelte landmand til i stedet at udtage sine lavbundsjordene permanent.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er omdriftsarealer, der kan søges tilskud til under ekstensivering med slæt, og ikke eksisterende naturarealer, som det f.eks. gælder for ordningen pleje af græs- og naturarealer under søjle II. I forhold til perioden for slæt på denne ordning, skal der derfor afvejes forskellige hensyn, herunder også at det skal være muligt at tage slæt på et tidspunkt, hvor det afslåede plantemateriale kan anvendes til f.eks. foder</i>
Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening mener, at det er vigtigt, at det ikke udelukkes, at arealerne også kan afgræsses, hvis dyrene ikke tilskudsføres. Græsningen fjerner næringsstoffer og kan være særdeles gavnligt for biodiversiteten på arealerne.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at effekten af eco-scheme for ekstensivering med slæt er beregnet med udgangspunkt i, at der tages slæt på arealerne, og at arealerne ikke tilføres gødning. Hvis det skal tillades, at arealerne kan afgræsses, vil det kræve, at der indføres regler om, at afgræsningen først må ske, efter der er taget slæt, samt blandt andet forbud mod tilskuds fodring. Dette vil medføre mere komplekse regler for ansøger med flere krav til</i>

			<i>dokumentation for overholdelse af regler samt øget krav til fysisk kontrol. Endvidere er der andre ordninger (eksisterende og ny under den kommende reformperiode), hvor ansøger har mulighed for at søge tilskud til græsarealer med mulighed for afgræsning.</i>
Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund noterer, at eco-scheme for ekstensivering med slæt er positiv for engfugle i ådalene, da det er medvirkende til fjernelse af næringsstoffer og forhindre tilgroning af lavbundsjordene. Der bør dog stilles krav til slættidspunkt, som ikke bør være før medio juli, pga. vildtets yngel.	<i>Landbrugsstyrelsen anfører, at det er omdriftsarealer, der kan søges tilskud til under ekstensivering med slæt, og ikke eksisterende naturarealer, som det f.eks. gælder forordningen pleje af græs- og naturarealer under søjle II. I forhold til perioden for slæt på denne ordning, skal der derfor afvejes forskellige hensyn, herunder også at det skal være muligt at tage slæt på et tidspunkt, hvor det afslåede plantemateriale kan anvendes til f.eks. foder.</i>
Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening anfører at støttesatsen for eco-scheme for ekstensivering med slæt er så høj, at den afholder nogle fra at udtage deres lavbundsareal permanent. Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at eco-schemet på sigt bliver en varig ordning også til udtagne arealer.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at støttesatsen er fastsat ud fra rammene i den politiske aftale af 4. oktober 2021 og desuden beregninger af kompensationsbehovet fra IFRO, København Universitet. Ekstensivering med slæt er en enkel etårig ordning, der skal understøtte en ekstensivering af omdriftsarealer, som kan bidrag til at forberede arealerne til permanent udtagning. Der vil løbende være fokus på, hvordan det understøttes bedst muligt, at de relevante arealer efterfølgende udtages permanent.</i>
Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening mener, at eco-scheme for ekstensivering med slæt skal tilpasses, så det tillader afgræsning uden tilskudsfodring. Økologisk Landsforening påpeger desuden, at arealer udtaget til lavbundsprojekter og natur er vigtige for det fremtidige hold af græssende dyr, og dyrene øger både	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at effekten af eco-scheme for ekstensivering med slæt er beregnet med udgangspunkt i, at der tages slæt på arealerne, og at arealerne ikke tilføres gødning. Hvis det skulle tillades, at arealerne kan afgræsses, vil det kræve, at der indføres regler om, at afgræsningen først må ske, efter der er taget slæt, samt blandt andet forbud mod tilskudsfodring. Dette vil medføre mere komplekse regler for ansøger med flere krav til dokumentation for overholdelse af regler samt øget krav til fysisk kontrol. Endvidere er der andre ordninger (eksisterende og ny under den</i>

		<p>biodiversiteten på og i jorden og kulstoflagringen i jorden.</p> <p>Økologisk Landsforening finder det problematisk, at arealer under eco-schemet ikke må afgræsses med dyr, der ikke tilskudsfordres. Dyrene tilfører ikke næringsstoffer, de fjerner næringsstoffer, når de tages af arealet. De kan derudover medvirke til at lægge mere kulstof ned i jorden, og altså øge arealets funktion som kulstoflager. Derudover øger dyrene også arealernes bidrag til biodiversitet.</p> <p>Økologisk Landsforening anfører, at såfremt græsningsforbud opretholdes, så skal det præciseres, at det alene retter sig mod jorde med et særligt højt fosfortal, med et helt særligt indsatsbehov.</p>	<p><i>kommende reformperiode), hvor ansøger har mulighed for at søge tilskud til græsarealer med mulighed for afgræsning.</i></p>
Eco-scheme for ekstensivering ved slæt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser fokus på arealer hvor der er brug for udpining for fosfor.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at ordningen er etableret med henblik på udbud af en enkel ordning, der ved en ekstensivering med slæt på omdriftsarealer på kulstofrige jorder og i ådale dels sikrer en årlig kvælstof- og klimaeffekt, dels bidrager til næringsstofudpining på arealerne, og således kan bidrage til at begrænse fosfortab og metanudslip, hvis arealet senere indgår i en aktiv udtagning. En ordning, hvor der skulle være fokus på behovet for fosforudpining på det enkelte areal, vil kræve en anden, mere afgrænset og målrettet type ordning.</i></p>
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening mener, at eco-scheme for målrettet regulering (nu eco-scheme for ny	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor aftaleparterne ønsker af bruge CAP'en som instrument til at betale de landmænd, som skal gøre en ekstra</i></p>

		reguleringsmodel) bør erstattes af støtte til flerårige græsmarker.	<p><i>indsats, f.eks. til kompensation for regulering.</i></p> <p><i>I forbindelse med udviklingen af den nye reguleringsmodel skal det undersøges, hvordan eco-scheme for ny reguleringsmodel skal udformes, så det bedst muligt understøtter en mere udledningsbaseret model.</i></p>
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening anfører, at brugen af efterafgrøde som frivilligt virkemiddel, som minimum bør suppleres med krav om, at den skal etableres uden forudgående jordbehandling (ved direkte såning eller som udlæg), og at den skal overvintre.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at reglerne ikke hindrer, at efterafgrøderne etableres uden forudgående jordbearbejdning. På visse jorde kan det være en nødvendighed at jordbearbejde i efteråret, hvilket reglerne så vidt muligt søger at tage hensyn til. Man har valgt at give landmændene mulighed for at anvende den metode, der er mest hensigtsmæssig på deres ejendom.</i></p> <p><i>Vedr. overvintring oplyser Landbrugsstyrelsen, at der ikke er noget til hinder for, at landmanden lader efterafgrøderne stå på marken i længere tid end de datoer, der fremgår af bekendtgørelsen.</i></p> <p><i>Aarhus Universitet har tidligere informeret om, at dette i nogen grad er almindelig praksis – særligt på bedrifter beliggende på sandjord.</i></p>
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening opfordrer til, at der generelt forsøges i efterafgrøder, der samtidig har en tiltrækningskraft på gæs og svaner, hvorved efterafgrødemarker samtidig vil kunne fungere som aflastningsmarker for egentlige vinterafgrøder.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men da det ligger uden for ordningens formål justeres CAP-planen ikke.</i>
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der ydes (ekstra) tilskud til arealer, der tilså med sådanne gæs- og svaneattraktive efterafgrøder inden for og i tilknytning til Fuglebeskyttelsesområder, hvor gæs og svaner	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men det vurderes, at dette vil komplicere ordningen. Samtidigt ligger det uden for ordningens formål. CAP-plan justeres således ikke som følge heraf.</i>

		er på udpegningsgrundlaget.	
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening mener, at præcisionslandbruget bør fremmes, men det kunne lige så vel ske ved en incitamentsskabende afgiftsstruktur på gødning og pesticider, dersom markedsmekanismerne ikke i sig selv formår at bane vejen for præcisionslandbrug. Dansk Ornitologisk Forening forudser dødvægt.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder primært virker ved at omfordele kvælstof inden for den enkelte mark og kun i mindre omfang ved at reducere det samlede gødningsforbrug. Derfor indgår præcisionslandbrug som alternativ også med en omregningsfaktor på bare 11:1.</i></p> <p><i>Præcisionslandbrug er nyt som virkemiddel og Landbrugsstyrelsen vil følge udviklingen omkring præcisionslandbrug.</i></p>
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening bemærker, at såfremt økologer udelukkes fra at søge på dette eco-scheme, så skal økologer heller ikke omfattes af reduktionsmål i de forskellige vandoplande.</p> <p>Økologisk Landsforening mener ikke, at økologernes areal skal medvirke til at opfylde reduktionsmålet, uden at de kan få del i samme betaling, som øvrige landmænd, ligesom økologer heller ikke med rette kan omfattes af ny reguleringsmodel.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at begrundelsen for at undtage økologer fra den nuværende målrettet regulering er, at økologerne ved det nuværende indsatsbehov (3.500 tons kvælstof) allerede leverer en indsats der svarer til de 3.500 tons N, og derfor ikke skal levere yderligere indsats.</i></p> <p><i>Beslutningen om og hvornår økologerne skal omfattes af et indsatsbehov skal analyseres som en del af udviklingen af den nye regulering. I forbindelse med det politiske genbesøg i 2023/24 forventes der taget stilling til en ny reguleringsmodel.</i></p> <p><i>På nuværende tidspunkt er der afsat midler til en ny kompensationsordning fra 2026. Økologernes deltagelse vil desuden afhænge af størrelsen på det fremtidige kvælstofindsatsbehov der skal hentes på dyrkningsfladen.</i></p> <p><i>Økologer vil ikke få et krav om at levere en indsats i den nye regulering uden at de samtidig vil kunne søge eco-schemet.</i></p>
Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund noterer sig, at udlægning af store arealer med efterafgrøder betyder, at kun meget få marker	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at på visse jorde kan det være en nødvendighed at jordbearbejde i efteråret, hvilket reglerne så vidt muligt søger at tage hensyn til. Der er dog ikke noget til hinder for, at landbrugeren lader efterafgrøderne stå på marken i</i>

		<p>ligger som stubmarker hen over vinteren.</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker ligeledes, at der i nuværende regelsæt er mulighed for at nedvisne eller jordbehandle efterafgrøder allerede fra den 20. oktober, og dermed forringe markens værdi som levested.</p> <p>Ved udlægning af efterafgrøder under eco-schemes målrette regulering, bør der stilles krav, som går videre end det almindelige regelsæt. Danmarks Jægerforbund foreslår derfor, at efterafgrøderne skal ligge urørt frem til 1. marts.</p>	<p><i>længere tid end de datoer, der fremgår af bekendtgørelsen. Aarhus Universitet har tidligere informeret om, at dette ofte er tilfældet – særligt på bedrifter beliggende på sandjord.</i></p>
<p>Eco-scheme for ny reguleringsmodel</p>	<p>Danmarks Naturfredningsforening</p>	<p>Danmarks Naturfredningsforening vurderer, at eco-scheme målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel) er en u hensigtsmæssig brug af CAP-midler. Målrettet regulering bliver obligatorisk og landmanden vil gennem markmodellen få større valgfrihed mht. at opfylde udledningskravene på sin ejendom. Eco-schemet vil være helt uegnet til at opnå effekter her.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening foreslår i stedet, at det erstattes med et eco-scheme til reduktion af lavt N-niveau, udelukkende organisk</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor aftaleparterne ønsker af bruge CAP som instrument til at betale de landbrugere som skal gøre en ekstra indsats, f.eks. til kompensation for regulering.</i></p> <p><i>I forbindelse med udviklingen af den nye reguleringsmodel skal det undersøges hvordan eco-schemet skal udformes, så det bedst muligt understøtter en mere udledningsbaseret model.</i></p>

		gødning og/eller lavt P niveau	
Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener ikke, at eco-scheme miljø- og klimavenligt græs har den tilstrækkelige kompenserende effekt for mælkeproducenterne i forhold til udjævningen af betalingsrettighedernes værdi.</p> <p>Landbrug & Fødevarer stiller sig samtidig tvivlsomme overfor klimaeffekten og foreslår i stedet at øge græsareal fremfor støtte til at græsmarker ligger længere end 2 år.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs skal yde betaling for, at landbrugeren anvender en landbrugspraksis, der er til gavn for klima, miljø eller biodiversitet.</i></p> <p><i>Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at mindre hyppig omlægning kan øge jordbundsfaunaen, men da der ikke stilles nogen krav til driften herudover, vil en forsat intensiv drift med slæt, startende i maj måned være negativt for jordrugende fugle, harekillinger og rålam, og derfor ikke give nogen nævneværdig positiv effekt for vildtet. Danmarks Jægerforbund påpeger, at et krav om senere slæt vil tilgodese dette.</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker, at effekten af eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs begrænses af landmænd, der i forvejen praktiserer omlægning efter tre år eller mere. Det bør overvejes, om der kan</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>

		stilles krav om længere omlægningsinterval.	
Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening betvivler effekten af eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening forudser dødvægt og mener derfor, at de afsatte midler i stedet for bør allokere til andre formål, herunder eco-scheme for biodiversitet.</p> <p>Såfremt eco-scheme miljø- og klimavenligt græs fastholdes, bør der som minimum knyttes betingelser om slættidspunkter til ordningen, idet første slæt tidligst bør kunne tages 1. juli.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at miljø- og klimavenligt græs har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer.</i></p> <p><i>Ordningen omfatter ikke forpligtelser i relation til tidspunkter for tidligste slæt, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at fsva. dødvægt indebærer en klassifikation af et græsareal som permanent græs ikke, at arealet ikke må pløjes.</i></p> <p><i>Derudover vil en udelukkelse af permanente græsarealer fra ordningen miljø- og klimavenligt græs give et incitament til opløjning af permanente græsarealer. Dette vil være mod formålet med ordningen og øge risikoen for at Danmark falder under referenceniveauet for permanent græs.</i></p>
Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening anfører, at eco-scheme miljø- og klimavenligt græs indrettes, så der er en præmiering for at lade arealerne ligge med græs ud over år 3 samt en præmiering for at lade arealerne ligge til de bliver permanente græsarealer.</p> <p>Økologisk Landsforening foreslår, således en progressiv sats fra år 3 til år 5 med bonus for at arealet opnår §3 status.</p> <p>Økologisk Landsforening mener, at eco-schemet har en meget lille indgribende effekt, hvorfor satsen forekommer at være meget høj.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at den planlagte støttesats er fastsat som en kompensation for det gennemsnitlige tab, der giver mulighed for at landbrugeren kan forlænge omdriftstiden ud til 6. brugsår.</i></p>

Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening anfører, at det er vigtigt, at miljø- og klimavenligt græs er tilstrækkeligt attraktiv, så den vil øge arealet med vedvarende græs.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at eco-schemet indeholder et incitament til at lade arealerne ligge mindst 5 år og en bonus betaling for at lade dem udvikle sig, så de bliver til §3 arealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at den planlagte støttesats er fastsat som en kompensation for det gennemsnitlige tab, der giver mulighed for at landbrugeren kan forlænge omdriftstiden ud til 6. brugsår.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker desuden, at ordningen har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
Eco-scheme for økologiske arealtilskud	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker, at også den økologiske driftsform er under kraftig intensivering med de samme for biodiversiteten negative sideeffekter, som kendetegner det konventionelle brug.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener derfor, at der skal indgå specifikke krav til beskyttelse af biodiversiteten i selve grundlaget for basistøtten til økologisk drift (også ud over GLM 8), herunder krav om minimum 10 pct. ikke-produktive arealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologiske bedrifter fra 2023 omfattes af GLM 8 og dermed af de samme krav om ikke-produktive arealer som konventionelle bedrifter. Dette til forskel fra den aktuelle programperiode, hvor økologer har været fritaget fra de grønne krav.</i></p> <p><i>Økologerne vil desuden have mulighed for at udlægge en større andel med ikke-produktive elementer, enten under bruttoarealmodellen eller eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Mulighederne kan dog være begrænsede for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud. Dette er under afklaring.</i></p>

Eco-scheme for økologiske arealtilskud	Danske mælkeproducenter	<p>Danske mælkeproducenter mener, at kompensationen for sprøjtefri arealer indskrænker muligheder for landmandens anvendelse af jorden, ligesom jorden i vandindvindingsoplande vil få en reduceret handelsværdi som følge af restriktionerne.</p> <p>Danske mælkeproducenter bemærker, at hvis jorden udtages til vandindvinding, er det ikke muligt at opnå støtte til omlægning til økologi, eller støtte til økologisk dyrkning. Dette er ikke acceptabelt, da økologiregler omhandler andet end sprøjtning.</p> <p>Danske mælkeproducenter mener i stedet, at landbrugeren fortsat bør kunne opnå omlægningstilskud eller økologistøtte til arealet, ellers stilles disse værre end personer uden binding.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at arealer omfattet af sprøjteforbud udelukkes fra økologisk arealtilskud som eco-scheme på samme vis som i den eksisterende ordning i Landdistriktsprogrammet.</i></p> <p><i>Dermed sikres, at tilskuddet lever op til EU-krav om at være mere vidtgående end baseline i form af bl.a. eksisterende lovgivning. Meromkostningerne ved økologisk drift på arealer med sprøjteforbud er vurderet at være meget begrænsede, bl.a. fordi der som udgangspunkt samtidig kan opnås en økologisk merpris.</i></p>
Eco-scheme for økologiske arealtilskud	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at tilskud til økologi skal fortsætte som en søjle II-ordning. Landbrug & Fødevarer bemærker samtidigt, at omlægningstillæg skal udgå.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener desuden, at tilskud til økologi skal kunne kombineres med øvrige eco-schemes.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at flytningen af ordningen til søjle I muliggør en vigtig forenkling af ordningen og indgår i grundlaget for den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vurderer, at omlægningstillægget er centralt for at øge omlægningen til økologi i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen. Omlægningstillægget vil desuden blive tilknyttet en flerårig forpligtelse.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer på markniveau skal vælge</i></p>

			<p>mellem eco-scheme for økologisk arealstøtte og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt. Det skyldes hensyn til, at det samlede tilskudsniveau på markniveau ikke skal blive så højt, at det modvirker deltagelse i de varige udtagninger. Dertil kommer, at mereffekten af økologisk drift af arealer omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt vurderes at være begrænset. Det bemærkes, at muligheden for at vælge eco-scheme biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme ekstensivering med slæt kan være begrænset for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud. Dette er under afklaring.</p>
Eco-scheme for økologiske arealtilskud	<p>Danmarks Naturfredningsforening</p> <p>Økologisk Landsforening</p>	<p>Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening mener ikke, at økologisk arealtilskud bør omfatte forhøjet omlægningstilskud.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det forhøjede omlægningstillæg er baseret på beregninger af gennemsnitlige meromkostninger og indkomsttab i den 2-årige omlægningsperiode, hvor meromkostninger og indkomsttab er særligt høje.</p> <p>Satsen for omlægningstillægget er baseret på beregninger fra Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi (IFRO) ved Københavns Universitet som viser, at meromkostningerne og indkomsttabet ved omlægning er højere end de nuværende satser.</p>
Eco-scheme for økologiske arealtilskud	<p>Økologisk Landsforening</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling</p>	<p>Økologisk Landsforening mener, at satsen på basistilskud til økologi med rette kan hæves, da økologi bidrager med flere goder end blot forbud mod pesticider og lavere gødningsanvendelse.</p> <p>Økologisk Landsforening mangler, at økologiens bidrag til større dyrevelfærd, samt det dokumenterede lavere antibiotikaforbrug i økologien omtales i planen.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser at satserne for økologisk arealstøtte som eco-scheme er baseret på beregninger fra IFRO. Alle aspekter af økologisk drift er afspejlet i beregningerne i det omfang de påvirker bedrifternes økonomi. De positive effekter ved økologisk drift er baggrunden for, at driftsformen støttes. Basissatsen er uændret, men N-tillægget øges.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har arbejdet på at beskrive økologiens effekt ift. dyrevelfærd og antibiotikaforbrug i det justerede forslag til CAP-planen 2023-27.</p> <p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at som det fremgår af forslaget til CAP-plan, ydes omlægningstillægget kun til arealer, der ikke har været drevet økologisk i en</p>

		<p>Økologisk Landsforening mener, at man tidligst skal kunne søge omlægningstillæg igen 5 år efter et areal er gået ud af økologi.</p> <p>Økologisk Landsforening påpeger desuden, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der kan indføres en minimumsbindingsperiode på arealet som certificeret økologisk, hvis der søges omlægningstillæg til et areal.</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling og Økologisk Landsforening påpeger, at eco-scheme til økologi bør kunne kombineres med eco-scheme ekstensivering med slæt, eco-scheme biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) og eco-scheme målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel).</p>	<p><i>nærmere fastsat karensperiode. Perioden forventes fastsat til 5 år som i dag. Omlægningstillægget vil desuden blive tilknyttet en flerårig forpligtelse.</i></p> <p><i>Økologer vil på markniveau skulle vælge mellem eco-scheme for økologisk arealstøtte og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt. Det skyldes hensyn til, at det samlede tilskudsniveau på markniveau ikke skal blive så højt, at det modvirker deltagelse i de varige udtagninger. Dertil kommer, at mereffekten af økologisk drift af arealer omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt vurderes at være begrænset. Det bemærkes, at muligheden for at vælge eco-scheme biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme ekstensivering med slæt kan være begrænset for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud. Dette er under afklaring.</i></p>
Eco-scheme for økologiske arealtilskud	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at intensiv økologisk drift har en negativ effekt (for agerlandsarterne), som bør afbødes ved at sikre øget naturhensyn, f.eks. ved højere krav om ikke produktive elementer på intensive økologiske arealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologiske bedrifter fra 2023 omfattes af GLM8 og dermed af de samme krav om ikke-produktive arealer som konventionelle bedrifter.</i></p> <p><i>Dette er til forskel fra den aktuelle programperiode, hvor økologer har været fritaget fra de grønne krav.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer desuden vil have mulighed for at udlægge en større andel med ikke-produktive elementer, enten under bruttoarealmodellen eller eco-schemet for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p> <p><i>Mulighederne kan dog være begrænsede for arealer omfattet af</i></p>

			<i>eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud. Dette er under afklaring.</i>
Eco-scheme for økologiske arealtilskud	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling efterspørger argumentation for om støtteniveauet for eco-scheme for økologisk arealtilskud er tilstrækkeligt til at opnå regeringens målsætning om en fordobling af det økologiske areal i 2030.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at både omlægningstillægget og N-tillægget i hele programperioden, sammenlignet med satserne i den nuværende ordning øges med den politiske aftale af 4. oktober 2021. Satserne vurderes, at kunne bidrage til at øge det økologiske areal i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen. Det fremgår af aftaleteksten at der er aftalt etat genbesøg i 2023/24 bl.a. vedrørende fordoblingen af det økologiske areal i 2030.</i>
Forslag til eco-schemes	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der etableres et eco-scheme for CA-dyrkning på linje med det for økologisk drift. Her kan der indarbejdes max krav til belastning med pesticider og krav om 10 pct. ikke-produktive elementer.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Der henvises til den politiske aftale fra 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i>
Forslag til eco-schemes	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling foreslår, er eco-scheme for dyrkning med lav ekstern fosfortilførsel.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Der henvises til den politiske aftale fra 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i>
Forslag til eco-schemes	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening foreslår et eco-scheme for klima; eco-scheme marknatur; eco-scheme bevaringsværdige plantesoerter/ landracesorter; et eco-scheme til dyrevelfærd.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Der henvises til den politiske aftale fra 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i>
Forslag til eco-schemes	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der skal afsættes flere midler end de øremærkede fra EU's side. Landbrug & Fødevarer foreslår, at der bør etableres et bredt eco-scheme til biodiversitet og bæredygtigt	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 137 mio. pr. år i perioden fra 2023-2027 til eco-scheme biodiversitet og bæredygtighed.</i>

		landbrug, som alle kan søge.	
Forslag til eco-schemes	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at det er veldokumenteret, at marker, der dyrkes efter principperne for Conservation Agriculture (CA) har en langt større biodiversitet, et lavere forbrug af brændstof, giver mindre tab af næringsstoffer og lavere forbrug af insektgifte.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening mener derfor, at det er oplagt at fremme denne dyrkningsform gennem et eco-scheme. Kriterierne for CA er veldefinerede og det er derfor let at implementere denne ordning.</p>	<i>Forslag tages til efterretning. Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober, hvor der indføres 6 eco-schemes.</i>

Markedsordninger

Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
Bier	Danmarks Biavlerforening	<p>Danmarks Biavlerforening støtter ordningen til biavlsprodukter. Dog mener Danmarks Biavlerforening, at der bør opretholdes fleksible muligheder for etablering af biodiversitetstiltag som vildt- og bivenlige tiltag (max. 10 pct. af markblokken, max. 10 meter i bredden og minimum 10 meter imellem).</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det forventes, at småbiotoper generelt vil have en positiv betydning for marknaturen, herunder bierne og andre bestøvende insekter. Det er dog bestemt fra EU, at småbiotoper er underlagt krav om, at deres arealstørrelse skal begrænses. Dette vil samtidig indebære, at der også skal indføres en mindsteafstand mellem flere småbiotoper på samme areal. Denne størrelse er ikke fastlagt endnu. Småbiotoper kan placeres overalt på marken, og der er ikke krav til udseendet af en småbiotop. Dette kan give noget fleksibilitet, ligesom det kendes i dag fra vildt- og bivenlige tiltag.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at der under bruttoarealmodellen tillades op til 20 pct. småbiotoper af markens samlede areal, hvilket er det dobbelte af,</i></p>

			<p>hvad de nuværende vildt- og bivenlige tiltag må udgøre.</p> <p>Endvidere må småbiotoper under bruttoarealmodellen placeres på alle arealtyper i modsætning til nuværende vildt- og bivenlige tiltag. Derudover tillades på alle støtteberettigede arealer op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha samt op til 100m² klynger af træer og buske.</p>
PO Frugt og grønt	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri foreslår, at der allokeres 67 mio. kr. i 2023. Dansk Gartneri foreslår ydermere, at der afsættes 48.885.000 € i perioden 2023-2027 til markedsordningen for frugt og grønt.</p> <p>Dansk Gartneri bemærker, at det ikke fremstår tydeligt, hvad der ligger bag mål og output og resultatindikatorerne R.10 og R.11.</p> <p>Dansk Gartneri opfordrer Landbrugsstyrelsen til at orientere frugt- og grøntsektoren om baggrunden for indholdet i punkterne og EU-Kommissionens formelle krav til opstilling.</p> <p>Under søjlen Foranstaltninger i et driftsprogram i punkt 4. Forskning og forsøgs­mæssig produktion ser de gerne, at der kommer til at stå: 4. Forskning, produktudvikling og innovation.</p> <p>Samtidig vil foreningen opfordre Landbrugsstyrelsen til</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 57 mio. kr. pr. år i perioden 2023-2027.</p> <p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at resultatindikatoren R.10 henviser til, "Bedre organisering af forsyningskæden: Andel af bedrifter, der deltager i støttede producentsammenslutninger, producentorganisationer, lokale markeder, korte forsyningskæder og kvalitetsordninger, der modtager støtte under den fælles landbrugspolitik" mens R.11 henviser til "Koncentrere udbuddet: Andel af værdien af den afsatte produktion, som sektorspecifikke producentorganisationer eller producentsammenslutninger med operationelle programmer tegner sig for".</p> <p>Landbrugsstyrelsen fortsætter dialog med Dansk Gartneri og frugt- og grøntsektoren herom.</p>

		at tage en dialog med frugt- og grøntsektoren om alle foranstaltningerne i afsnit 5.2.1.3.	
Søjle II			
Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
Generelt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening efterlyses flere midler til ordninger med fokus på natur og biodiversitet under søjle II.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021 som fastsætter ordninger og deres finansielle allokering.</i>
Generelt	Danmarks nationalparker	Danmarks Nationalparker mener, at der bør tages højde for de fem nationalparker, når støtteordningerne udarbejdes, således at nationalparkerne også kan indgå i ordningerne.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette med i det videre arbejde, men henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021 som fastsætter ordninger og deres opsætning.</i>
Generelt	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri opfordrer til, at miljøteknologiordningerne for gartnerier m.v. videreføres i perioden 2023-2027. Herudover vil foreningen gerne foreslå en ny investeringsordning til implementering af robotteknologi, som kan skabe vækst og forbedre arbejdsmiljøet.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som afsætter midler til miljø- og klimateknologi, der fokuserer på at støtte teknologier indenfor de forskellige driftsgrene, herunder gartnerier. For nuværende er de enkelte årlige indsatser dog ikke fastlagt.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser midler til teknologiordningerne.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 60 mio. kr. i perioden fra 2025-2027 til miljø- og klimateknologi. Derudover afsættes der 90 mio. kr. i 2023 og 2024 under landdistriktsprogrammet.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der etableres ordninger, som sikrer at landmænd ikke kommer i klemme f.eks. for unge landbrugere	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at fsva. unge landbrugere vurderes det, at en etableringsordning for unge landbrugere i højere grad vil understøtte unges etablering i erhvervet, idet bl.a. en rapport fra den Europæiske Revisionsret peger på, at</i>

		med tilsagn, der overgår til etableringsstøtte.	<i>etableringsstøtten i højere grad end indkomststøtteordningen imødekommer de unges behov i etableringsfasen. Ordningen vil endvidere være mere omkostningseffektiv end indkomststøtteordningen.</i>
Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være øget fokus på forbedring af naturordninger og barrierer for vådområder og minivådområder. Landbrug & Fødevarer opfordrer desuden til at det sikres, at vandløbsindsatserne generelt og med disse ordninger specifikt sammentænkes med andre interesser, herunder behovet for afvanding. I den forbindelse skal det sikres, at der er midler nok sat af i forhold til behovet.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at ordninger løbende forbedres og justeres til.</i>
N2000 rydning/hegning	Danmarks nationalparker	Danmarks nationalparker bemærker, at der i ordningen N2000 rydning/hegning sikres mulighed for, at der kan ydes støtte til både at forberede arealer til afgræsning og rydde uønsket træopvækst i nationalparkerne indenfor og udenfor Natura 2000-områderne.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at CAP-planen opridser de overordnede rammer og muligheder for ordningen indenfor perioden 2023-27. Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at de nærmere bestemmelser og begrænsninger for tilsagn fastsættes i forbindelse med opsætning af den enkelte ansøgningsrunde, herunder hvilke arealer der kan søges om tilskud til.</i>
N2000 rydning/hegning	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening forholder sig positivt overfor ordningen N2000 rydning/hegning, men efterlyser yderligere midler.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat midler til N2000 rydning/hegning.</i>
Privat Skovrejsning	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der skal stilles krav om at anlæg	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>

		<p>og pleje foregår uden pesticider og biocidholdige produkter. Land opfordrer til, at man formulerer teksten på en sådan måde, at man ikke udelukker mulighed for anvendelse af pesticider, således at man på et senere tidspunkt - hvis det måtte ønskes – kan genindføre en hensigtsmæssig fleksibilitet i forhold til anvendelse af pesticider.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at anlæg uden anvendelse af pesticider kan medføre forøgede omkostninger til renholdelse. Samtidig vurderer styrelsen, at fri anvendelse af pesticider i ordningen vil stride mod EU's pesticidstrategi.</i></p>
Privat skovrejsning	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener, at der skal laves en ny definition på skovlandbrug, da den der ligger i forslaget ikke giver den fornødne mulighed for at kunne drive arealet som ønsket til fordel for klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd samt muligheden for at skabe en ny biobaseret økonomi.</p> <p>Økologisk Landsforening foreslår, følgende definition af skovlandbrug: "areal med vedafgrøder i afveksling med landbrugsafgrøder eller udgående dyr. Op til 50 pct. af arealet målt på kronedække kan være dækket med bevoksninger med vedplanter".</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser af hensyn til kontrollen, at det vil være vanskeligt at definere skovlandbrug ud fra et maksimum kronedække af alle træer. Det vil som eksempel være vanskeligt at definere kronedækningsgraden af nyplantede træer og buske, ligesom arealet med tiden kan vokse sig ud af støtteberettigelsen, hvis/når kronedækket dækker mere end 50 pct. af arealet. Derudover vil det komme til at kræve en vurdering baseret på skøn, som ikke er at foretrække, da det kan forskelsbehandle ansøgere.</i></p> <p><i>Selvom en mark indberettes som et areal med skovlandbrug, skal der være nogle klare støttebetingelser, der skal være mulige at kontrollere. En for bred definition som den Økologisk Landsforening foreslår vil derfor være vanskelig at kontrollere støtteberettigelsen af.</i></p> <p><i>Andre vedafgrøder end frugt, bær og nødder må anses for ikke-produktive elementer. Det er muligt at have ikke-produktive elementer på landbrugsarealer, hvis disse tegnes ind som elementer i bruttoarealmodellen. På den måde bliver det muligt at kontrollere, at andelen af ikke-produktive elementer ikke bliver dominerende på en mark.</i></p>

Privat skovrejsning	WWF Verdensnatur-fonden	<p>WWF Verdensnaturfonden er uenig i, at privat skovrejsning bidrager målrettet og omkostningseffektivt til målsætning 2 og specifik målsætning F og dermed til beskyttelse og genopretning af biodiversitet.</p> <p>WWF Verdensnaturfonden vurderer, at ordningen er ineffektiv iht. biodiversitet set i lyset af omkostningerne. Naturlig tilgroning er at foretrække.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Det primære formål med ordningen er således, at fjerne kvælstof fra vandmiljøet med skov, som virkemiddel.</i></p> <p><i>Sekundært har ordningen til formål, at optage og lagre kulstof.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan inddrages yderligere tiltag, der kan bidrage til klimamålsætningerne.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vurderer, at der er elementer i ordningen, der bidrager positivt til biodiversiteten i ny skov. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan inddrages andre hensyn til biodiversiteten i ny skov.</i></p>
Privat skovrejsning	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforeningen gør opmærksom på, at man med ordningen ikke udvider skovarealer jf. målsætninger D2 og F3.</p> <p>Dansk Skovforening bemærker, at kommuner kan kun søge til Natura 2000-skov. Hvis man ønsker at holde fast i dette, bør det overvejes, at de får mulighed for at søge på skov i Natura 2000-områder og ikke kun på Natura 2000-registrerede skovnaturtyper.</p> <p>Dansk Skovforeningen bemærker, at der stilles krav til træer, herunder antal og placering. Der anfægtes om det kan være et generelt krav under denne ordning, der også omhandler ekstensiv drift.</p> <p>Vådområdeprojekter i skov og tiltag ser ud til at udgå af ordningen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er enig med Dansk Skovforening i at ordningen ikke udvider skovarealet.</i></p> <p><i>Ordningen har stadig hovedsigte mod at tilgodese biodiversiteten i de private skove, mens kun registrerede skovnaturtyper i de offentlige skove kan imødekommes.</i></p> <p><i>Ordningen er forenklet i forhold til tidligere, fordi den har været for kompleks, og nogle elementer har næsten ikke været søgt.</i></p> <p><i>Ordningen er sat op med virkemidler, der omkostningseffektivt kan imødekomme identificerede behov i skovene, og som vil have en positiv effekt på biodiversiteten.</i></p> <p><i>Genskabelse af naturlig hydrologi er et af de elementer, der ikke længere udbydes i ordningen pga. manglende søgning.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet ved at skære de dele fra, der har været lav søgning – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne,</i></p>

		<p>Det finder Skovforeningen ærgerligt.</p> <p>Dansk Skovforening mener, at der brug for en justering i forhold til naturlige vandstandsforhold, så kravet om mindst 50 år kan fraviges på en mindre del af arealet.</p> <p>Dansk Skovforening bemærker, at der er tale om en radikal ændring af ordningen.</p>	<p><i>ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i></p>
Privat skovrejsning	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforening mener, at der er behov for at gentænke ordningen for at optimere kulstofbindingen. Dansk Skovforening mener også, at der er behov for at se nærmere på klimatilpasning bl.a. ved at inddrage nye træarter m.v.</p> <p>Dansk Skovforening bemærker, at ansøger skal sikre, at projektet anlægges og plejes og opretholdes i en vis periode efter endt etablering. Dansk Skovforeningen mener derfor, at der bør godkendes en mindre planteafgang i forbindelse med afsyning og kontrol.</p> <p>Dansk Skovforening noterer sig, at ansøger skal sikre, at investeringerne i projektet er nye. De mener, at der skal være mulighed for at anvende brugt hegn, så længe det opfylder</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Sekundært har ordningen til formål at bidrage til kulstofoptag og -binding. Ansøgninger om tilskud til privat skovrejsning bliver prioriteret bl.a. pba. projekternes klimaeffekt.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan inddrages andre tiltag, der kan bidrage til klimamålsætningerne.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at der ikke findes en fuldstændig liste over tilladte træarter til ordningen. Som udgangspunkt kan nye træarter accepteres, hvis de er egnet til skovdrift på lokaliteten, herunder hvis de kan blive til højstammet skov.</i></p>

		kravene om at holde vildtet ude af kulturen.	
Privat skovrejsning	WWF Verdensnaturfonden	<p>WWF Verdensnaturfonden er bekymret for, at støtteordningens tidsbegrænsning på 20 år fortsætter, idet indsatsen ophører og investeringen dermed være spildt. Al forskningsbaseret anbefaling går på at sikre kontinuitet og varige udlæg af natur.</p> <p>Muligheden for ”ekstensiv drift af skov” bør fjernes, da den intet ophæng har i de forskningsbaserede anbefalinger og prioriteringer om evidensbaserede virkemidler for biodiversitet i skov.</p> <p>Der efterlyses i stedet for krav til såvel ekstensivt græsningstryk samt muligheden for samhegning med lysåbne arealer m.v.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ordningen er rettet mod de private skove med fortsat forstlig drift for øje. Det har gennem en længere årrække vist sig, at det har været svært at indgå varige aftaler om driftsrestriktioner.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at ordningen er sat op med virkemidler der omkostningseffektivt kan imødekomme identificerede behov i skovene, og som vil have en positiv effekt på biodiversiteten.</i></p> <p><i>Bevaring af enkelttræer til at stå og forgå bidrager til den fremtidige mængde af stående og liggende dødt ved.</i></p> <p><i>Den ekstensive skovdrift understøtter andre videnskabelige funderet anbefalinger med ingen brug af pesticider, begrænset jordbearbejdning, anvendelse af naturlig foryngelse mv.</i></p>
N2000 biodiversitetsskov	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforening efterlyser et bedre grundlag til at understøtte biodiversiteten i skovene.</p> <p>Dansk Skovforening foreslår, at også grøn driftsplan, kulstofopgørelse, rådgivning til skovejere og en revision af ordningen for biodiversitetsskov kan falde ind under her.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at driftsplanlægning, rådgivning mv. med fordel kan inddrages af hensyn til biodiversiteten. Landbrugsstyrelsen tager opfordringen til efterretning og indgår i overvejelserne i det løbende udviklingsarbejde af ordningen.</i></p>
N2000 biodiversitetsskov	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund bemærker, at det i ordningen N2000 biodiversitetsskov er afgørende, at der</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at naturpleje af skov med fordel kunne omfatte lysåbne arealer og krat af hensyn til biodiversiteten. Fordi der er tale om forskellige arealtyper med forskellige behov, betyder det, at</i></p>

		<p>særligt i forbindelse med de lysåbne arealer ind tænkes målrettede indsatser, og sikres tilstrækkelige midler til den fremtidige pleje af arealerne</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker, at ordningen N2000 biodiversitetsskov i nærværende CAP-plan fremstår i en forsimplet udgave i forhold til nuværende ordning.</p> <p>Danmarks Jægerforbund stiller sig uforstående over for fravalg af aktiviteterne naturlig vandstand, skovgræsning og rydning af uønsket opvækst.</p>	<p><i>reguleringen på området er relativ kompleks og ikke let at forene.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen til efterretning og indgår i det løbende udviklingsarbejde.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet, ved at skære de dele fra, der har været lavsøgning på – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i></p>
N2000 biodiversitetsskov	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden mener, at der er væsentlige mangler i N2000 Biodiversitetsskov mhp. at sikre en varig og omkostningseffektiv beskyttelse og genopretning af privatskovenes biodiversitet.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ordningen er rettet mod de private skove med fortsat forstlig drift for øje. Det har gennem en længere årrække vist sig, at det har været svært at indgå varige aftaler om driftsrestriktioner. Ordningen er sat op til omkostningseffektivt at imødekomme identificerede behov i skovene, der vil fremme biodiversiteten.</i>
N2000 biodiversitetsskov	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening hilser ordningen velkommen, men efterlyser at ordningen suppleres med tilskud til skovgræsning og genopretning af naturlig hydrologi.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet, ved at skære de dele fra, der har været lav søgning på – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i>
N2000 biodiversitetsskov	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der bør fastholdes en bred N2000 biodiversitetsordning, således at lodsejeren gives fleksibilitet til at	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet, ved at skære de dele fra, der har været lavsøgning på – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også</i>

		vælge de tiltag for biodiversiteten, som er målrettet det givne areal. Der bør også være mulighed for at lodsejere kan vælge mellem indsatserne for dødt ved og ekstensiv skovdrift.	<i>mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i>
Pleje af græs- og naturarealer	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden opfordrer til, at aktivitetskravet flyttes til 1. april. WWF Verdensnaturfonden forholder samtidigt kritisk overfor græsningen. WWF Verdensnaturfonden mener, at plejekrav strider imod forskningsfaglig rådgivning.	<i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på det u hensigtsmæssige i den gældende frist for græsningsaktivitet 15. september.</i> <i>Landbrugsstyrelsen arbejder på at kunne forenkle og forbedre ordningen i løbet af den kommende reformperiode, herunder frister for græsningsaktivitet.</i> <i>Det er hensigten, at ordningen vil komme til at understøtte en praksis med ekstensiv naturpleje og mulighed for helårsgræsning, bedre end den gør det i dag.</i>
Pleje af græs- og naturarealer	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden mener ikke, at de nuværende ordninger rammer de forskningsbaserede anbefalinger om græsningstryk i naturplejen. WWF Verdensnaturfonden henviser til illustration fra Dansk Naturindikator (DNI), som Aarhus Universitet har udviklet.	<i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at det samlede regelsæt på tilskudsområdet i dag kan føre til en uønsket praksis med overgræsning af naturarealer, som har behov for en meget mere ekstensiv pleje.</i> <i>Landbrugsstyrelsen arbejder på at kunne forenkle og forbedre ordningen i løbet af den kommende reformperiode. Dette vedrører også forenkling mhp. at undgå overgræsning.</i> <i>Landbrugsstyrelsen vil fra 2022 reducere det gældende mindstekrav til græsningstrykket for græsning i juni, juli og august. Med ændringen nedsættes det gældende krav til 1,2 storkreaturer/ha til 0,3 storkreaturer/ha.</i>
Pleje af græs- og naturarealer	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at datoen for overholdelse af 'synlig afgræsning' skal flyttes. Dansk Ornitologisk Forening mener desuden, at en generel	<i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at det samlede regelsæt på tilskudsområdet i dag kan føre til en uønsket praksis med overgræsning af naturarealer, som har behov for en meget mere ekstensiv pleje.</i> <i>Landbrugsstyrelsen vil fra 2022 reducere det gældende mindstekrav til græsningstrykket for græsning i juni,</i>

		<p>nedsættelse af kravet om antal græssende dyr ønses, samt fastsættelse af et max-krav og mulighed for differentiering ned til 0,1 eller 0,2 storkreaturer pr. ha (mod 0,3 nu) alt afhængig af lokalitetens beskaffenhed og hvilke målarter, der er tale om. Derudover er der behov for styring af udbindingstidspunkterne og græsningsintensiteten i fuglenes yngletid.</p> <p>Problemstillingen afhænger af hhv. tørre og mere våde græsarealer.</p>	<p><i>juli og august. Med ændringen nedsættes det gældende krav til 1,2 storkreaturer/ha til 0,3 storkreaturer/ha.</i></p>
Pleje af græs- og naturarealer	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at der bør sikres flere midler til ordningen hele perioden igennem. Derudover volder det i de nuværende ordninger, der ses videreført stort set uændret, problemer at få afstemt græsningen efter de behov, engfuglene har.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der i perioden 2023-2027 afsættes i alt 981 mio. kr.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder i regi af projektet, LIFE IP Natureman på at udvikle et betalingstillæg, som bygger på betaling for den opnåede effekt på naturplejearealet.</i></p>
Pleje af græs- og naturarealer	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening opfordrer på det kraftigste til, at specielt ordningerne under N2000 pleje af græs- og naturarealer snarest muligt omlægges til effektbaserede naturtilskudsordninger.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder i regi af projektet, LIFE IP Natureman på at udvikle et betalingstillæg, som bygger på betaling for den opnåede effekt på naturplejearealet.</i></p> <p><i>Dette arbejde er fortsat under udvikling.</i></p>
Pleje af græs- og naturarealer	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker, at lavbundsarealer nu kan få tilskud under</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning.</i></p>

		<p>ordningen, hvilke kan vise sig vigtigt for at holde en vis andel af de mange lavbundsarealer lysåbne til gavn for enfugle m.fl.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening hæfter sig dog ved, at det er sidste prioritet, hvilket understreger behovet for at der afsættes tilstrækkeligt med midler i ordningen.</p>	
Pleje af græs- og naturarealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer, at det sikres, at ordningen pleje af græs også kan understøtte mere ekstensive græsningsformer som helårs- eller vintergræsning, da disse har en dokumentet gavnlig effekt for biodiversiteten.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er hensigten, at ordningen vil komme til at understøtte en praksis med ekstensiv naturpleje og mulighed for helårsgræsning, bedre end den gør det i dag.</i>
Engangskompensation	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der for engangskompensation bør indskrives en bredere formulering, der vil gøre det muligt at udbetale engangskompensation til andre ordninger end de ovenfor nævnte, hvis dette måtte blive aktuelt	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at engangskompensation alene vil være relevant for støtteordninger, der medfører permanente restriktioner i arealanvendelsen.</i>
Engangskompensation	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening udtrykker tilfredshed med engangskompensation, men ser gerne ordningen udbredt til andet og mere end de meget begrænsede anvendelsesområder.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening, anbefaler</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at engangskompensation alene vil være relevant for støtteordninger, der medfører permanente restriktioner i arealanvendelsen.</i></p> <p><i>Permanent ekstensivering af lavbundsarealer, og vådområder betragtes som de frivillige virkemidler, der har den største samlede og varig effekt på klima, miljø & biodiversitet til</i></p>

		desuden en udvidelse af beløbsrammen og støttegrundlaget.	<p><i>supplering af en række nationale indsatser til fremme af biodiversitet.</i></p> <p><i>Det er Landbrugsstyrelsen umiddelbare vurdering, at de afsatte EU-midler og nye nationale midler vil være tilstrækkeligt til at sikre gennemførelse af de projekter, der kan opnå tilslutning i den kommende periode og dermed understøtte en øget indsats af hensyn til klima, miljø og biodiversitet, herunder også ved kompensation i form af engangskompensation.</i></p>
Engangskompensation	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening bemærker, at erstatningsbeløbet i engangskompensationsordning skal tage højde for, at arealer med permanent græs kan være højtydende arealer på niveau med omdriftsmarker.</p> <p>Det er vigtigt, at en mark med permanent græs ikke automatisk takseres lavt fordi, den ligger i afgrødekoden permanent græs.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at støttesatsen til permanente græsarealer fastsættes som et gennemsnit for forskellige græsmarktyper, for at undgå at komplicere ordningen.</i></p> <p><i>Engangskompensation vil medføre, at den samlede kompensation udbetales tidligere end under den nuværende ordning med årlige udbetalinger i 20 år.</i></p>
Kvælstof- og fosforvådområder	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening hilser ordningen for kvælstof- og fosforvådområder velkommen.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at tillægge biodiversitet betydning ved tildeling, således at også vådområder, der ikke umiddelbart opfylder tilbageholdelseskravene for næringsstoffer, kan komme i betragtning.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning i det fremtidige udviklingsarbejde med ordningen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker dog, at kvælstof- og fosforvådområder i så høj grad som muligt skal placeres, hvor der er en effekt for så vidt angår næringsstoffer.</i></p> <p><i>Det er tilbageholdelse af næringsstoffer, der er hovedformålet med ordningen. Der prioriteres således ikke efter biodiversitet, men idet der sker en ekstensivering af landbrugsarealer, vil biodiversiteten blive fremmet som en indirekte konsekvens af ordningerne.</i></p>
Lavbund	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at koblingen mellem lavbundsprojekter og	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning.</i>

		tilskudsordningerne til pleje af græs- og naturarealer er vigtig, idet lavbundarealerne skal kunne holdes lysåbne.	
Lavbund	Landdistrikternes Fællesråd Landbrug & Fødevarer	Landdistrikternes Fællesråd og Landbrug & Fødevarer støtter ikke udtagning af jorde for 3.9 mia. Lavbundsindsatser bør i stedet finansieres med nationale midler.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor en del af finansieringen til lavbundsindsatser vil blive finansieret nationalt. I 2023-2024 afsættes der 2 mia. i statslige midler til lavbundsindsatser.</i>
Lavbund	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at udtagning af lavbundslande bør accelereres.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvori det fremgår at der i 2023-2024 afsættes 2 mia. i statslige midler til lavbundsindsatser.</i>
Lavbund	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling opfordrer til, at der også udtages jorde med lavere end 6 pct. kulstofindhold.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at for at finde de egnede områder, benyttes et kort over alle arealer med kulstofindhold over 6 pct. Kortgrundlaget er udarbejdet af Aarhus Universitet og kan tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.</i>
Lavbund	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til at få fremmet opmærksomheden på at anvende muligheden for at tilkoble konsulenter til de deltagende landmænd. Det er vigtigt fortsat at understøtte implementering og sammentænkning med andre virkemidler, hvilket bør ske via en nationalt finansieret konsulentordning. Landbrug & Fødevarer foreslår et set-up med konsulenter, som dækker fremme af alle udtagningsindsatser, kombineret med forstærket set-up hos kommunerne.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2022-2027 til udtagningskonsulenter.</i>

Målrettet regulering	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at målrettet regulering bør fortsætte som søjle II efter 2026 og ikke et eco-scheme. Der bør indføres flere virkemidler og mere fleksibilitet ml. ID-15 områder, og at der gives tilskud til kvotereduktion.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor målrettet regulering fra 2026 vil indgå som en del af den nye reguleringsmodel, der introduceres fra 2026.</i>
Grøn bioraffinering	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at ordningen grøn bioraffinering (nu etablering af anlæg til grøn bioraffinering) skal gøres mere enkel og kunne rumme ny teknologi.	<i>Landbrugsstyrelsen er i gang med at udmønte den konkrete indsats og har fokus på, at ordningen skal rumme mulighed for udbredelse såvel som udvikling af teknologien grøn bioraffinering.</i>
Grøn Bioraffinering	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det for grøn bioraffinering (nu etablering af anlæg til grøn bioraffinering) bør overvejes, hvorvidt det er muligt at lave acontoudbetaling af støttetilsagnet, da det vil kræve uforholdsvist stor likviditet, såfremt støtteudbetaling først kan ske efter endt etablering.	<i>Landbrugsstyrelsen vil gå videre med inputtet og undersøge muligheden for, at det på ordningen anlæg til etablering af grøn bioraffinering bliver muligt at anmode om rateudbetaling.</i>
Unge landbrugere	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstillinger opfordrer til, at der knyttes klima- og miljøkrav til engangsstøtte til unge landmænd.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det ikke er planlagt at knytte miljø- og klimahensyn til ordningen unge landbrugere i perioden 2023-27. Fokus for ordningen er at understøtte unge landbrugeres mulighed for etablering på egen bedrift.</i>
Unge landbrugere	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er afgørende, at ordningen, der støtter unge landbrugere, er enkel og tilgængelig. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at midler, der ikke anvendes til etableringsstøtte, i	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der fra 2023-27 afsættes 193 mio.kr. pr. år i form af etableringsstøtte. Der planlægges med fuldt afløb gennem ordningen, men evt. ubrugte midler vil kunne bruges til en højere støttesats under eks. ordningen miljø- og klimateknologi, såfremt det besluttet politisk og godkendes ved programændring af EU-Kommissionen.</i>

		<p>stedet ydes i form af en højere støttesats til unge landbrugere under de forskellige investeringsstøtteordninger.</p> <p>Overgangsordning fra den nuværende ordning.</p> <p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til en fleksibel håndtering af uddannelseskra v og den unge landbrugers ejerandel under ordningen.</p>	<p><i>Der arbejdes med at sikre en enkel og tilgængelig ordning, som samtidigt lever op til gældende forordningskrav.</i></p>
Unge landbrugere	Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landdistrikternes Fællesråd bifalder initiativ til støtte af unge landbrugere.</p> <p>Landdistrikternes Fællesrådet så dog gerne, at støtten til unge landbrugere udbetales som et engangsbeløb. Samtidig bør midler, der ikke bliver brugt til etableringsstøtte, i stedet ydes i form af en højere støttesats.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor er der fra 2023-2027 afsættes 193 mio.pr. år i form af etableringsstøtte.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at etableringsstøtten gennem unge landbrugere-ordningen fremadrettet vil blive udbetalt som et engangsbeløb efter gennemført ejerskifte. Der planlægges med fuldt afløb gennem ordningen, men evt. uforbrugte midler vil kunne bruges til en højere støttesats under eks. ordningen miljø- og climateknologi, såfremt det besluttet politisk og godkendes ved programændring af EU-Kommissionen.</i></p>
Unge Landbrugere	Økologiske Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener ikke, at landbrugsstøtte bør forbeholdes jordejere. Det har særligt betydning for at give plads til generationsskifte og konstruktioner, hvor nye unge landmænd lejer eller forpagter sig ind som landmænd. Det er ude af trit med, at der arbejdes med nye ejerkonstruktioner mm. for at sikre et nemmere generationsskifte.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på varierende ejerkonstruktioner.</i></p> <p><i>Formålet med støtten er dog at hjælpe unge landbrugere med etablering på egen bedrift. Her er startomkostninger til køb af jord, besætninger og maskinpark betydelige, og kan derfor være en forhindring for generationsskifter. Støtten forudsætter desuden, jf. forordningen, et ejerskifte, hvor den unge landbruger foruden andre krav efterfølgende er bedriftsleder af en virksomhed. Bedriftsleder tolkes som, at den unge landbruger har en bestemmende ejerandel af bedriften.</i></p>

Ø-støtte	Sammenslutning af danske småøer	<p>Sammenslutning af danske småøer ønsker ikke, at beløbet til ø-støtten pr. ha bliver mindre end i den nuværende ordning.</p> <p>Sammenslutningen af danske småøer påpeger samtidigt, at loftet på 100 ha bør bortfalde, således at fastboende ø-landmænd kan søge tilskud til hele deres areal på øen.</p> <p>Til gengæld bør ø-støtten bortfalde for landmænd, der driver jord på de 27 småøer i Sammenslutningen af Danske Småøer, men ikke er bosat på den ø, der drives jord på.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen forventer, at satsen bliver omtrent samme niveau som i nuværende reform.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen anser det ikke for hensigtsmæssigt at genintroducere bopælskrav, da dette bl.a. medfører øgede administrative omkostninger for ordningen og øget kontrol.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen ønsker at fastholde grænsen på 100 ha af hensyn til stabilitet i ordningen og for at understøtte de mindre landbrug på øerne.</i></p>
Ø-støtte	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at loftet på ø-støtte ordningen hæves fra 100 til 200 ha. pr. ansøger.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at såfremt loftet for ø-støtte hæves til 200 ha, vil det medføre en reduktion af satsen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen fastholder derfor grænsen på 100 ha af hensyn til stabilitet i ordningen og for at understøtte de mindre landbrug på øerne.</i></p>
LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	<p>LAG koordinationsudvalg glæder sig over, den faste procentsats for personaleomkostninger</p> <p>.</p> <p>Samtidig efterspørger de muligheden for at benytte en fast procentsats (15 pct.) til at dække indirekte personale omkostninger i LAG/FLAG'erne.</p> <p>LAG Koordinationsudvalg ser gerne, at denne mulighed også gøres operationel for de LAG/FLAG'er, der ikke</p>	<p><i>Landbrugsstyrelse har taget dette til efterretning, og CAP-planen vil blive tilpasset som følge heraf.</i></p>

		har direkte personaleomkostninger .	
LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	<p>LAG Koordinationsudvalg ønsker mulighed for at benytte "Umbrella" projekter, Flat rate, Standard Scales of Unit costs, samt Electronic systems for applications and payment claims. & Lump sum.</p> <p>Herunder også at de administrative forenklinger gøres tilgængelig ikke kun for drift af LAG'en (delområde 2) men også i forhold til administrative forenklinger i projekterne (delområde 3).</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen har taget dette til efterretning, og CAP-planen vil blive tilpasset som følge heraf.</i></p> <p><i>Dog bemærkes, at flere af elementerne er beskrevet i ordningsbeskrivelsen, men Umbrella-projekter vil blive tilføjet.</i></p> <p><i>Hvad angår de administrative forenklinger ifm. drift af LAG, kan det være vanskeligt at benytte samme model til projektområdet. Dog er der allerede i forordningen mulighed for at anvende en pct.-sats som overhead på lønudgifter. Dette vil blive specificeret i bekendtgørelsen.</i></p>
LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	<p>LAG (Koordinationsudvalg) foreslår, at LAG ordningen udbygges således, at der også kan gives støtte til projekter inden for de mange temaer og initiativer der igangsættes i regi af European Network for Rural Development (ENRD), at LAG/FLAG kan støtte netværk og erhvervssamarbejdsprojekter med op til 100 pct. og at transnationale LAG/FLAG projekter kan finansieres med 50 pct. fra hver af de 2 landes projektstøttemidler.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at høringsvaret er taget til efterretning, og det vil blive tilpasset i CAP-planen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ENRD igangsætter møder og netværksaktiviteter.</i></p>
LAG	Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landdistrikternes fællesråd foreslår administrative forenklinger.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende med at forenkler og forbedre tilskudsordningerne.</i></p>

		Landdistrikternes fællesråd foreslår, desuden at inkorporere bagatelgrænser.	
LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	LAG koordinationsudvalg efterspørger mere præcis beskrivelse af Leader-metoden.	<i>Det tages til efterretning, og vil blive præciseret i CAP-planen.</i>
LAG	Sammenslutning af danske småøer	<p>Sammenslutning af danske småøer mener at den afsatte pulje til dækning af 'andre udgifter', som kan udgøre op til 15 pct. af de direkte personaleomkostninger er lav.</p> <p>Sammenslutning af danske småøer påpeger, at afholdelse af informationsmøder, workshops med relevante emner, udarbejde og trykke informationsmaterialer samt annoncere, herudover aktiviteter som rejseudgifter og afholdelse af generalforsamling og ordinære møder ikke kan indeholdes inden for den afsatte ramme på 15 pct.</p> <p>Sammenslutning af danske småøer foreslår, at der afsættes 25 pct.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at forslag om at øge personaleomkostninger fra 15pct. til 25pct. ikke er muligt, idet forordningsgrundlaget alene tillader 15pct.</i>
Forslag til ordninger	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening mener, at der bør udbydes skovordninger for at kunne gennemføre EU's skovstrategi og danske målsætninger om biodiversitet i skovene, øge kulstofoptaget- og lagringen samt at fremme bæredygtig skovdrift m.v.	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på EU's skovstrategi.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder langsigtet med at forenkle og forbedre tilskudsordningerne og EU's skovstrategi vil blive medtaget i det videre arbejde.</i></p> <p><i>Ordnningen privat skovrejsning indeholder på nuværende tidspunkt hensyn til klimaeffekt.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der fremadrettet kan inddrages andre hensyn, der bidrager til klimamålsætningerne</i></p>

			<i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at bæredygtige driftsplaner kan bidrage til biodiversiteten i ny skov.</i>
Forslag til ordninger	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri opfordrer til, at CAP-planen bliver suppleret med ordninger, som kan fremme Folketingets målsætninger inden for klima og miljø, samtidig med at jordbrugets konkurrenceevne bliver styrket.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale 4. oktober 2021, hvor der bl.a. allokeres penge til ordninger som eco-schemes, udtagning af lavbundsjord og flere øvrige grønne ordninger, der har til formål at styrke miljø og klima.</i>
Forslag til ordninger	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening ønsker, at naturplejetilskud konverteres til effektbaserede naturtilskudsordninger, som i langt højere grad kan tilpasses fordringerne på den enkelte lokalitet.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021 som fastsætter ordninger for perioden 2023-2027.</i>
Samarbejde og rådgivning			
Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
CAP-netværk	Sammenslutning af danske småøer Landbrug & Fødevarer	Sammenslutning af danske småøer og Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at CAP-netværket nedsættes i god tid, så der sikres inddragelse af interessenter i udformningen af ordningerne.	<i>Landbrugsstyrelsen påbegynder det indledende arbejde med etablering af det nationale netværk snarest.</i> <i>Det nationale netværk skal være etableret senest 12 måneder efter EU-Kommissionens godkendelse og i drift inden udgangen af 2023.</i>
Europæiske CAP-netværk	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være fokus på lige konkurrencevilkår ml. EU-landene.	<i>Formålet med det europæiske netværk er blandt andet at bidrage til at forbedre implementering af de strategiske planer, at understøtte dialog mellem medlemsstaternes nationale netværk og understøtte innovation i landbruget og landdistrikterne jf. forordningsgrundlaget.</i> <i>På nuværende tidspunkt pågår arbejdet omkring struktur og fokus i det kommende europæiske netværk i regi af ENRD.</i>
Interessentinddragelse	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at	<i>Landbrugsstyrelsen arbejder med et nyt koncept for kundeinvolvering i</i>

		landbrugserhvervet skal inddrages i udmøntningen.	<p><i>forbindelse med implementeringen af CAP-planen.</i></p> <p><i>Konceptet indbefatter kunde- og øvrig interessentinvolvering i implementering af hver enkelt CAP-intervention i hhv. udmøntningsfasen, bekendtgørelses/regelgrundlagsfasen og i opsætningsfasen.</i></p>
Innovations- og rådgivningssystem i DK	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det danske innovations- og rådgivningssystem bør anerkendes på EU-niveau, så Danmark ikke mister adgang til netværk og midler.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger desuden, at såfremt SEGES og landbrugsrådgivere pålægges opgaver i bedriftsrådgivningen i Danmark skal der afsættes finansiering hertil via CAP.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det danske innovations- og rådgivningssystem er anerkendt i EU som værende stærkt og velintegreret. Dette har EU-Kommissionen selv påpeget i deres anbefalinger til Danmark, som blev udstedet ifm. den grønne pagt (Green Deal).</i></p> <p><i>Strukturen og finansieringen af det nuværende bedriftsrådgivningssystem videreføres uændret. Der er ikke i denne forbindelse afsat yderligere midler under den kommende reformperiode.</i></p>